

foto JorisAbenFotografie

DEWIJKKRANT

nummer 85- april 2023

PROGRAMMA
KONINGS DAG

UPDATE
P.J. BLOKHOF

INTERNATIONAL
SCHOOL LEIDEN

VERENIGING PROFESSOREN & BURGEMEESTERSWIJK

deschans:tandartsen

algemene tandheelkunde :

mondhygiëne :

preventie :

angst :

implantologie :

moderne apparatuur :

esthetiek :

digitale techniek :

Lammenschansweg 15a : 2313 DH Leiden : Inschrijven via de website of 071 514 21 00

www.deschanstandartsen.nl

2

2e kopje koffie gratis

Kom je gezellig op de koffie?
Met deze voucher krijg je het
2e kopje koffie gratis. Tot snel!

*Jimmie's
Lunchroom
is nu open!*

- Lunchen in de wijk
- Verse koffie
- Vers belegde broodjes
- Vlees, vis en vega
- Mooi weer? Terras open

Jimmie's Lunchroom
is geopend van
dinsdag t/m zaterdag
vanaf 11.00 uur

 [jimmiesleiden.nl](https://www.instagram.com/jimmiesleiden.nl)

 van der Waalstraat 3, Leiden 071 - 887 23 22

INHOUDSOPGAVE

- 4** Koningsdag:
We are all kings and queens
- 7** Een verborgen schat
- 8** Rubriek: Bestuursnieuws
- 11** Update bouwplannen P.J. Blokhof
- 12** Interview directeur International School Leiden
- 15** 80-jarige herdenking ontruiming Joods weeshuis
- 16** Actieve straat Hartmanstraat
- 19** Rubriek: De tuin
- 20** Rubriek: Boom in de buurt
- 23** Ingezonden berichten
- 24** Fotospread: Details in de wijk
- 26** Verhalen over onderwijs
- 28** Rubriek: Duurzaam nieuws
- 30** Interview Benjamin Martens
- 33** De kortste weg van boer naar burger
- 34** Tafelen aan de Van Vollenhovenkade
- 36** Een kletspraatje kan altijd
- 37** Rubriek: Ouderencontact
- 39** Column Maarten
- 40** Rubriek: Kunstenaar in de wijk
- 42** Programma buurthuis
- 43** Rubriek: Nieuws uit het buurthuis
- 44** Rubriek: Duurzame doeners
- 45** Wijkwijzer
- 47** Colofon
- 48** Programma oranjeplein 2023

foto RobOudshoorn

Maaike Botden

hoofdredacteur

Oog voor dichtbij

Dit weekend stapte ik voor het eerst dit seizoen weer eens op de racefiets. Het verrast me elke keer weer hoe snel je vanuit onze wijk midden in de polder zit. Zoveel schoonheid en zoveel groen – en dat zo dichtbij.

Voor de oplettende kijker is er zelfs extreem dicht bij huis veel moois te ontdekken. Vanuit dat idee heeft fotograaf Rob Beurse een serie detailfoto's gemaakt in onze wijk. Misschien herkent u sommige plekken wel. Of wie weet loopt u de volgende keer toch anders door de wijk, bewust kijkend naar het kleine moois dat haast letterlijk aan uw voeten ligt.

Dit schrijvende vraag ik me af: ben ik mij voldoende bewust van mijn omgeving? Als ik de hond uitlaat, wandel ik bijvoorbeeld steevast in dezelfde richting. Een eyeopener vond ik de tip van Jork Aten in deze Wijkkrant: loop eens de andere kant op, dan zie je andere dingen en ontmoet je andere mensen met wie je eens een praatje kunt maken. Zo'n gesprekje kan zomaar extra glans geven aan je dag.

Dit is mijn eerste Wijkkrant als hoofdredacteur. Monica Wigman heeft het stokje uitvoerig en goed aan mij overgedragen en daar ben ik haar dankbaar voor! Gelukkig blijft Monica met al haar ervaring nog in de redactie van de Wijkkrant. Dat we bij elkaar om de hoek wonen, maakt het lijntje extra kort. Dichtbij én gezellig.

Dichtbij en gezellig geldt ook voor Koningsdag hier in de wijk. De voorbereidingen zijn in volle gang en het belooft weer een feestelijke dag te worden! Meer hierover leest u verderop in de Wijkkrant. Zie ik u de 27e op het plein?

Veel leesplezier en een fijne Koningsdag gewenst! □

4

We are
all kings and
queens

Ook dit jaar geeft het Oranjecomité weer invulling aan een 50 jaar oude traditie van vrijmarkt, kinderoptocht met Jong K&G, kinderspelletjes, muziek, drankjes, hapjes en gezelligheid op het plein op de unieke kruising van de De Laat de Kanterstraat - Cobetstraat.

Wij hebben als organisatie nieuwe mensen mogen verwelkomen met frisse energie en verse ideeën om te helpen. Dat gaan jullie feestbezoekers ook merken!

'Dress to impress, kom als Prins of Prinses!'

Programma

Het thema van de kinderoptocht is Koningsdag, dus dress to impress, kom als Prins of Prinses! Ook passen wij onze programmering aan, op basis van de ervaringen van de grote, kleine bezoekers en vrijwilligers van vorig jaar en hebben een nieuw arsenaal aan leuke kinderspellen. Het traditionele podium is vanaf 12 uur gevuld met diverse optredens en entertainment. Er is weer een heuse Holland's Got Talent, DJ's en The Bigger Band (funk, rock en soul). Zoals ieder jaar zal de inwendige mens verzorgd worden door Restaurant de Vriend in samenwerking met onze

buurt-familie-winkel Vahrmeijer. Voor het volledige programma: zie achterzijde van deze editie van de Wijkkrant.

Goed doel

En wat een mooi thema hebben we dit jaar voor ons nationale feest! Misschien staan we er niet altijd bij stil, of zijn we er niet altijd bewust van, maar wij wonen natuurlijk allen in een geprivilegieerde wijk en kunnen vanuit onze veilige omgeving gemakkelijk een (klein) steentje hieraan bijdragen. Een lokaal verbindingsfeest is een mooie gelegenheid om daar bij stil te staan, maar ook om te laten zien dat iedereen voor ons ook ÉCHT mee telt. Onze sponsors maken niet alleen ons feest mogelijk, maar een deel daarvan gaat wederom naar een goed doel **#tegeneenzaamheid**. Vorig jaar hebben we flink gedoneerd aan de drie opvangcentra in Leiden voor Oekraïners.

Vrijwilligers gevraagd!

Net als ieder jaar is dit fantastische feest niet mogelijk zonder vrijwilligers. Daarom doen we dan ook als ieder jaar weer een oproep. Het succes van dit wijkfeest zijn wij allemaal, dus geef je snel op! We vragen maximaal 1,5 uur om te helpen opbouwen of spelletjes te begeleiden of om af te bouwen. Stuur een e-mail naar koningsdagindewijk@gmail.com of stuur een whatsappje naar 06 - 133 405 49 (Chantal) of 06 - 526 360 41 (Maaïke) en geef je op. Vraag ook gerust je kinderen of

sportvereniging (vanaf 13 jaar) om te helpen om vervolgens aan te sluiten bij het middagprogramma. Je krijgt hiervoor een leuke passende attentie.

Wij verheugen ons weer op jullie deelname en inzet op 27 april!

Groeten namens het voltallige Oranjecomité

Benita, Chantal, Dennis, Dieuwertje, Fleur, Jaap, Jackelien, Jork, José, Maaïke, Ludwig en Trudy

Schilder- en Onderhoudsbedrijf
Ron Chaudron
Met aandacht voor het ambacht

- **Binnen- en buitenschilderwerk**
- **Wand- en plafondafwerking**
- **Houtrotreparatie**
- **Periodiek onderhoud**
- **Fijn timmerwerk**

Kanaalstraat 34
2313 NS Leiden
Tel.: 06 - 242 016 56
rchaudron@hetnet.nl

Alchemilla
Tuinontwerp- en adviesbureau

Marian Rappoldt
De Sitterlaan 75
Tel.: 071-5135142 of 071-5661405
E-mail: info@alchemillatuinontwerp.nl
www.alchemillatuinontwerp.nl

Folder op aanvraag

Betaalde hulpverlener gezocht

Bijbaan in loondienst of ZZP

Mijn naam is Heike. Ik ben midden vijftig en woon met veel plezier zelfstandig in de Tuinstadwijk. Door de ziekte MS heb ik behoefte aan praktische niet medische hulp. Ik heb daarvoor een team van betaalde hulpverleners.

Kom jij mijn team versterken?!

SCAN
voor info

www.hzhv.nu
heike@hzhv.nu

zuider
apothek

Het recept voor
advies en medicatie

Lammenschansweg 15B • 2313 DH Leiden
Tel. 071-512 35 53 • www.zuiderapothekleiden.nl

MOOY! GEREgeld

HELETT U VERDER

Mooy | Geregeld, seniorencoach, biedt u (ondersteuning bij):

- ↳ opruimklussen
- ↳ administratie
- ↳ kleine klusjes in huis en tuin
- ↳ (reis)begeleiding naar instanties
- ↳ een luisterend oor
- ↳ coaching op diverse terreinen
- ↳ verkoop van overbodige spullen
- ↳ computer- / mobielgebruik
- ↳ uitstapjes maken
- ↳ maaltijden voorbereiden
- ↳ een goed gesprek
- ↳ en meer...

Meer informatie? Bel 06-14842300 of kijk op: www.mooy-geregeld.nl

Syl de Mooy
Hoge Rijndijk 23-G
2313 KE Leiden

Laat mij weten hoe ik u van dienst kan zijn!

Huber
bouw & installatie
glas in lood

06 - 546 922 87

- ↳ Kleine en grote verbouwingen
- ↳ Onderhoud en renovatie
- ↳ Loodgieters- en dakwerk
- ↳ Glas in lood

huberbouw.nl ~ [huber-glasinlood](http://huber-glasinlood.nl)

E-mail: info@huberbouw.nl ~ Rooseveltstraat 6 J ~ Leiden

Peuterspeelzaal
Olleke Bolleke | Kleine Urt

KOM
KIJKEN!

Bel voor een afspraak:
060 - 304 304 3
op werkdagen 9.00-17.00 uur

Spelen is de sleutel
tot nieuwe vriendjes

ars aemula naturae
ruimte voor beeldende
kunst

Een van de oudste broedplaatsen
in Nederland. Opgericht in 1694 en nog steeds
een kunstenaarsvereniging waar kunstenaars
het culturele leven van Leiden mede vormgeven.

www.ARSAEMULA.nl

Cursussen, exposities en online kunstwinkel!

Pieterskerkgracht 9a
2311 SZ Leiden

071-5140784
info@arsaemula.nl

Je moet het even weten te vinden, maar in de tuin van de Lorentzhof staat een beeld van een beroemde Nederlandse beeldhouwer. Hier werd de redactie op gewezen door Rik Joosten, zoon van de voormalige eigenaren van het beeld.

Rik Joosten stuurt een e-mail met daarin foto's van het kunstwerk, een krantenartikel uit 1996 en een kort verhaal over het beeld. Of we het leuk zouden vinden om hier iets over te schrijven in de Wijkkrant. Want de kunstenaar die het werk gemaakt heeft, André Volten, is niet de eerste de beste. Volten (1925 – 2002) behoorde tot de belangrijkste Nederlandse beeldhouwers van de generatie na 1945 en was een pionier van de geometrisch-abstracte beeldhouwkunst. Volten heeft veel sculpturen gemaakt voor de openbare ruimte, met name in roestvrij staal. Zijn werken zijn ook terug te zien in de collectie van onder andere het Kröller-Müller Museum.

Kunstliefhebber

Hoe komt een beeld van deze kunstenaar in de tuin van de Lorentzhof terecht? Rik schrijft in zijn e-mail dat het beeld afkomstig is van zijn ouders. Zij hadden al heel lang de wens om een werk in hun tuin te hebben van André Volten. De vader van Rik was Joop M. Joosten, kunsthistoricus, specialist in het werk van Piet Mondriaan en een groot kunstliefhebber. Hij had zijn oog laten vallen op de beelden van Volten. Zo'n werk wilde hij ook graag! Maar lange tijd was een beeld van Volten te kostbaar voor het echtpaar.

Volten in Leiden

Rik Joosten: 'Door een erfenis die mijn ouders kregen, konden ze in 1994 hun lang gekoesterde wens in vervulling laten gaan. André Volten kwam zelfs bij hen thuis om te bekijken in welke omgeving het beeld zou komen te staan en begeleidde persoonlijk de plaatsing van het beeld. Het kunstwerk dat hij in

opdracht maakte, bestaat uit twee schuin staande palen die op bijzondere wijze in elkaar geschoven zijn. Het staal weerspiegelt de omgeving en het zonlicht. Mijn ouders waren er helemaal weg van.'

Spiegel van de Hemel

'Het kunstwerk had aanvankelijk geen officiële naam. Toch kreeg het van lieverlee de naam 'Spiegel van de Hemel'. Er bestaat namelijk een veel grotere versie van het beeld dat ook de naam Spiegel van de Hemel draagt. Dit beeld staat in Amsterdam naast het Burgerweeshuis en is begin jaren 80 door Volten gemaakt in opdracht van het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. Ook al zijn beide beelden in detail niet geheel hetzelfde, ze geven wel eenzelfde indruk en reflectie van de hemel weer, in het bijzonder wanneer de zon erop schijnt.'

Voor iedereen

Het beeld heeft meer dan twintig jaar in de tuin gestaan van het echtpaar Joosten. Daarna is het beeld verhuisd naar de Lorentzhof, het verpleeghuis waar mevrouw Joosten vrijwilligerswerk deed en waar meneer Joosten de laatste jaren van zijn leven woonde. Rik: 'In 2016 hebben we het beeld geschonken aan de Lorentzhof ter gelegenheid van de heropening van het gerenoveerde gebouw met het idee dit kunstwerk te behouden voor de buurt en iedereen de gelegenheid te geven ervan te genieten. Sindsdien staat het daar in de openbare tuin, zoals mijn ouders dat graag wilden.'

door Maaike Botden

Nieuws vanuit het bestuur

Vrijwilligersborrel

We kijken terug op een geslaagde vrijwilligersborrel op 18 december; ondanks de WK-voetbal-finale, het slechte weer en de uitvallende verwarming was het een geanimeerde middag. Het is goed om jaarlijks stil te staan bij het grote aantal actieve vrijwilligers in onze wijk, want zij maken het mogelijk dat de vereniging leeft. Zij organiseren de activiteiten en zorgen dat we zichtbaar zijn!

Nieuwe bestuursleden

In de Wijkkrant van december stond een oproep voor een bestuurslid, daarop hebben twee leden gereageerd. Zij draaien vooruitlopend op hun benoeming in de ALV op 18 april al mee met het bestuur.

ALV

Op 18 april is de jaarlijkse Algemene ledenvergadering waarin het bestuur verantwoording aflegt en nieuwe bestuursleden worden benoemd. De stukken zullen begin april op de website worden geplaatst.

Nieuwe hoofdredacteur en redactiestatuut

Deze Wijkkrant is het eerste nummer onder de nieuwe hoofdredacteur, Maaïke Botden. Al eerder spraken wij ons vertrouwen in haar uit vanwege haar ervaring, als professional en als lid van de redactie van de Wijkkrant. Een ander nieuwtje over de Wijkkrant is het redactiestatuut dat is opgesteld. Daarin is een aantal zaken vastgelegd over de relatie tussen de redactie en het bestuur. Hoewel de samenwerking tussen bestuur en redactie altijd goed is geweest, zijn we blij dat we die zaken nu hebben geborgd. Als vervolg hierop willen we ook de andere uitingen op social media inbedden en verbinden met de Wijkkrant.

Oproep tweede webredacteur

In dit nummer een oproep voor een tweede webmaster/webredacteur. Bloeme Burer, die sinds november actief is als webredacteur, heeft sinds kort een baan en daarom is ondersteuning meer dan welkom. Daar komt nog bij dat de plannen om de website meer als communicatiemiddel vanuit het bestuur in te zetten, zo langzamerhand vorm krijgen. Interesse? Kijk op de pagina met oproepen voor meer informatie.

Bestuursactiviteiten online

Op de website zijn we begonnen met de rubriek 'Bestuursactiviteiten'. Daarin laten we zien waarmee we als bestuur bezig zijn en vragen we daarop reactie. Het zijn de eerste stappen en we gaan ermee door. We hopen dat u reageert.

Poll

Een methode die we vaker willen inzetten om de mening onder de wijkbewoners te peilen is een poll, zoals die nu ook op de website staat. Dit keer in samenwerking met de Werkgroep Duurzaam over het thema verduurzaming versus behoud van het historisch stadsgezicht. Een van de onderwerpen die op dat vlak speelden, is de kleur

van zonnepanelen in combinatie met de kleur van dakpannen. Dat onderwerp is beslecht door de voltallige gemeenteraad en er zijn nu overal zwarte panelen toegestaan.

Wervingsactie

In februari heeft de secretaris de aangekondigde flyeractie voor nieuwe-ledenwerving opgepakt en in maart zijn flyers bezorgd op adressen in de wijk waarvan de bewoners nog geen lid zijn. Daarmee vergroten we ons bereik en uit de nieuwe ledenaanwas verwachten we ook weer nieuwe betrokkenheid. De reacties op de flyeractie zijn positief; medio maart hadden we al een kleine 20 nieuwe aanmeldingen.

Gesprek wethouders

We kondigden aan dat we een gesprek met de wethouders uit onze wijk willen plannen. Dat blijkt makkelijker gezegd dan gedaan. Maar we geven niet op.

Start herinrichting Kamerlingh Onnesplein

In 2020 zijn de gesprekken over de herinrichting begonnen, op 6 maart is gestart met de uitvoering. Het gaat om het weghalen en verplanten van acht bomen naar een andere locatie. Een aantal bomen moest worden gekapt, daarvoor vindt

foto RobBeurseFotografie/impressie ALV

compensatie plaats. Dat is nodig voor de inpassing in de nieuwe inrichting van het plein. Belangrijke reden is de uitbreiding van het aantal fietsenstallingen tot bijna 1500, zodat er voldoende ruimte is om die fietsen ordelijk te plaatsen.

Leids mediafonds

Het mediafonds is een initiatief dat journalistieke projecten ondersteunt. Het bestuur van het fonds heeft wijkverenigingen uitgenodigd om onderwerpen aan te dragen die vanuit de wijk gezien onderbelicht

Het bestuur was vertegenwoordigd en heeft namens de vereniging bloemen gelegd.

Dag van het Bestuur

20 maart vond de jaarlijkse Dag van het Bestuur plaats, dit jaar was de

foto ThomasvanDuin

Verkeersveiligheid kruisingen Lammenschansweg

We zijn vanuit de wijk betrokken bij de plannen om de veiligheid van de kruisingen op de Lammenschansweg te vergroten. Zowel in een werkgroep als in een klankbordgroep nemen we deel met een aantal bewoners en ook het bestuur is betrokken. Er wordt onderzoek gedaan door een extern bureau en de mening van de beide groepen zijn verzameld. Daarnaast is Doemee weer als platform ingezet.

zijn in de reguliere media. Vanuit onze wijk hebben we als mogelijk onderwerp ouderenhuisvesting aangedragen. Mocht iemand nog andere suggesties hebben, laat het weten aan de secretaris van het bestuur!

Herdenking razzia Joods Weeshuis

Op 17 maart was de (jaarlijkse) herdenking van de ontruiming van het Joods weeshuis aan de Roodenburgerstraat. De razzia vond plaats in 1943, nu 80 jaar geleden.

Gemeente Leiden gastheer van het evenement. De voorzitter van onze vereniging is gevraagd een bijdrage te leveren aan het programma-onderdeel 'Referendum | 'We hebben een besluit! Maar ten koste van wat?''

Het bestuur

Han van Overbeeke, Jackelien Kuntz, Loes van der Hulst, John Molenaar, Chris van Voorden en Karin Verbraken

Op de Lorentz heb je je handen vol aan kunst en wetenschap.

DE LORENTZSCHOOL STIMULEERT CREATIVITEIT EN NIEUWSGIERIGHEID.

De Lorentzschool is goed in de basisvakken, maar we bieden leerlingen ook Kunst & Wetenschap. Maak kennis met de Lorentzschool bel 071 514 1777. Of bekijk onze website via de QR code.

Body & Mind
CENTRUM

Ontspanning en ontwikkeling van lichaam en geest

Kom eens kennismaken

Massage

Meditatie

Yoga

Lammenschansweg 15C - Leiden
www.bodyandmindcentrum.nl
info@bodyandmindcentrum.nl

door Robert-Jan Brink

Update bouwplannen P.J. Blokhof

Direct achter het Shell-tankstation aan de Hoge Rijndijk staat de loods van het voormalig Motorhuis, ingeklemd tussen de P.J. Blokstraat en de Zoeterwoudsesingel. Een oude loods die in vroegere jaren actief in gebruik was. Voor deze plek in onze wijk zijn in de loop der jaren diverse initiatieven gepresenteerd voor sloop en het bouwen van woningen. In 2018 bestond het plan om rondom de P.J. Blokstraat en Hoge Rijndijk levensbestendige appartementen te bouwen. Buurtbewoners uit de Professorenwijk waren enthousiast over dit plan: appartementen van circa 100 m² zouden onder meer geschikt zijn voor starters, maar ook voor ouderen en het grote binnenterrein zou dicht bebouwd worden. Het plan strandde omdat het Shell-tankstation in deze plannen zou moeten verdwijnen en men met de gemeente niet tot een akkoord kon komen over een alternatieve plek in of vlak buiten de stad.

De afgelopen jaren heeft projectontwikkelaar FSD een alternatief nieuw plan uitgewerkt voor twee hofjes tussen het Shell-tankstation, de P.J. Blokstraat en de Zoeterwoudsesingel. In het grote hof komen koopwoningen met drie en vier verdiepingen, in het kleine hof tweelaagse sociale huurwoningen. De ingang tot de hof-

jes is gelegen in de P.J. Blokstraat en er komen twee groene binnenplaatsen voor de bewoners. Overdag zijn deze openbaar toegankelijk.

In de loop der tijd is er regelmatig contact geweest tussen de omwonenden van de P.J. Blokstraat en de Zoeterwoudsesingel, FSD en de gemeente. Over de plannen, die in de loop der tijd werden gewijzigd en verder uitgewerkt, maar ook over de vragen en zorgen die er leven onder de omwonenden. Waarom is er in dit plan geen ruimte voor woningen voor ouderen bijvoorbeeld (waar grote behoefte aan is in onze wijk om de doorstroom te bevorderen)? Hoe komen de woningen eruit te zien die direct grenzen aan de tuinen van de omwonenden? En wat betekenen circa 35 extra woningen voor het verkeer en parkeren in dit stukje van onze wijk waar de parkeerdruk hoog is en twee kinderdagverblijven zijn gevestigd?

Op 15 februari jl. organiseerde FSD in Brasserie de Poort een nieuwe bijeenkomst voor omwonenden en geïnteresseerden om de verder gevorderde plannen te presenteren en nader toe te lichten en vragen te beantwoorden. Op die avond konden de aanwezigen in gesprek gaan met de gemeente, architecten,

makelaar en de aannemer. Voor geïnteresseerden een mooi inkijkje in dit bijzondere project op een mooie plek. Duurzaamheid staat centraal, onder andere door de gebruikte materialen en energievoorziening, maar ook door de zeer beperkte mogelijkheden voor het hebben van een auto. Voor de 35 woningen zijn circa 16 parkeerplekken te koop in een ondergrondse garage. De nieuwe bewoners krijgen geen parkeervergunning in de wijk, ook niet voor bezoekers. Voor de omwonenden werden diverse vragen beantwoord, maar blijven er serieuze zorgpunten bestaan.

Omdat het voorstel niet past binnen het huidige bestemmingsplan Zuidelijke Schil is een wijziging daarvan noodzakelijk. Het voorstel voor het nieuwe bestemmingsplan en de omgevingsvergunning lagen vanaf januari ter inzage en belanghebbenden hebben de mogelijkheid gehad een zienswijze in te dienen. Voor de zomer zal de gemeenteraad het plan inclusief de ingediende zienswijzen beoordelen en een besluit nemen over het plan. Na een positief besluit zal er meer duidelijk worden over de planning van de verkoop, sloop en bebouwing. □

Een gesprek met de leiding van de International School Leiden

Wie langs de Van Vollenhovenkade wandelt, is het misschien opgevallen. De borden 'Joppenszschool' zijn verdwenen. Vorig jaar zag de Joppenszschool zich genoodzaakt de deuren te sluiten vanwege teruglopende leerlingenaantallen. Maar inmiddels spelen er weer kinderen op het schoolplein. De borden zijn vervangen door het logo van de International School Leiden (ISL).

foto's Rob Oudshoorn

12

Grote behoefte

Principal Deon du Plessis vertelt: 'Hier in Zuid-Holland heb je een concentratie van internationale scholen rondom Den Haag, maar in Leiden was er vrijwel niets. Terwijl je hier wel veel expats hebt. Die werken enkele jaren bij het Bio Sciencepark, doen onderzoek bij Estec in Noordwijk of op de universiteit. Juist vanwege hun relatief korte verblijftijd is een internationale school een betere optie dan een Nederlandse school. Dus we constateerden een grote behoefte en een klein aanbod.'

Van 4 naar 192

Sinds het begin van dit schooljaar is de ISL open voor kinderen van 4 jaar tot en met 11 jaar. De school begon met vier leerlingen en inmiddels zijn het er 22. 'Het gaat hard. Vandaag hebben we er weer 2 ingeschreven, vertelt Ryan Midgley, teaching

assistent bij ISL, 'Australische kinderen waarvan de vader een aantal jaar hier bij de Rabobank gaat werken.' Deon is ervan overtuigd dat ze de maximale capaciteit van 192 kinderen veel sneller gaan bereiken dan de beoogde vijf jaar die in het businessplan staat.

Een lovepat

Deon heeft behoorlijk wat internationale ervaring opgedaan voordat hij principal werd op de ISL. De van oorsprong Zuid-Afrikaan heeft ervaring met lesgeven van basisschool tot universiteit en reisde Europa door voor een onderzoek naar onderwijs aan special needs children. Zo kwam hij in contact met Nederlandse vakgenoten en bleef

hij uiteindelijk hier hangen. Ryan is Brits en kwam naar Nederland voor de liefde. 'Ik ben geen expat maar een lovepat', lacht hij. Hij ontmoette zijn Leidse vrouw op een cruise en reisde met zijn rugzak achter haar aan. Hij is nooit meer weggegaan. Inmiddels zitten zijn kinderen op de Lorentzschool.

SCOL

Het lijkt voor de buitenstaander misschien snel gegaan, maar in werkelijkheid heeft de start van ISL enkele jaren voorbereiding gekost. 'De financiering was het probleem.' De oplossing daarvoor kwam toen ze tot een overeenkomst kwamen met SCOL: Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden. De stichting waar

ook de Joppenszschool onder viel. SCOL is nu de eigenaar van ISL. Daarmee is het dus een 'gewone' school, geen privéschool en daarmee betaalbaar voor de ouders.

Verbinding

'Belangrijk onderdeel van onze missie is dat we ons willen verbinden met de gemeenschap om ons heen. We willen geen eilandje zijn, zonder contact met de wereld om ons heen. We vinden het belangrijk dat onze kinderen Nederlands leren bijvoorbeeld. We vieren alle Nederlandse feestdagen

en natuurlijk 3 oktober. Ook hebben we overeenkomsten met allerlei partijen die van ons schoolgebouw of speeltuin gebruikmaken, zoals de kerken. Zo hebben we direct contact met onze omgeving.'

Bijna elke dag een feestdag

De 22 kinderen die in januari op de school zitten hebben 11 verschillende nationaliteiten: Braziliaans, Indiaas, Turks, Oekraïens, Spaans, Australisch, Zuid-Afrikaans, Maleis, Koreaans, Portugees en Roemeens. 'Ook de feestdagen van al die landen vieren we,' vertelt Ryan. 'Heel veel feestdagen in het jaar dus!' Ondanks dat SCOL zich richt op confessioneel onderwijs, zijn alle religies en levens-

overtuigingen van harte welkom. 'We staan open voor iedereen en willen dat onze leerlingen dat ook doen. We voeden ze op tot open global citizens', zegt Ryan.

Helpen landen

Niet alleen de kinderen leren Nederlands, ISL biedt ook lessen aan de ouders aan. 'De taal is zo belangrijk voor verbinding met je omgeving,' vertelt Ryan. 'We helpen ze sowieso ook met andere dingen. Met hoe je wifi installeert, wat een tikkie is, dat soort dingen. En we hebben hier een goede koffieautomaat in de hal gezet zodat de ouders ook in contact komen met elkaar. Zo help je ze landen.' Zelf hebben ze ook de nodige cultuurschokken moeten verwerken toen ze hier kwamen wonen. Van de cliché-dingen als het moeten maken van een afspraak voor het eten, het feliciteren met je vrouw, man of kind en de drie zonen bij de begroeting. 'Maar als je ergens komt wonen, moet je je aanpassen, wij zijn te gast dus wij doen de dingen zoals jullie ze doen,' zegt Deon.

Contact

Deon sluit af met een uitnodigende oproep: 'We willen als school op allerlei manieren contact met onze omgeving. Wil je iets over ons weten of ben je nieuwsgierig, loop gewoon even langs of maak een afspraak. We hebben heerlijke koffie. We zouden het ook geweldig vinden om mensen te ontmoeten die ons iets over de historie van onze omgeving kunnen vertellen. Over wie Joppensz was bijvoorbeeld of waarom hier alles Roomburg heet. Vind je het leuk om ons, onze kinderen en misschien de ouders daar meer over te vertellen, dan horen we dat graag. Van harte welkom!' □

door Monica Wigman

Sporten bij Visser fysiotherapie en sport
Sporten in kleine groepen.

U heeft de keuze uit Sport je Fit circuittraining, Pilates en buitentraining.

Fit voelen, werken aan een gezond gewicht en je weer lekker in je vel voelen?
Vraag uw proeflessen aan bij het secretariaat.

071 5123111
info@visserfysio.nl
www.visserfysio.nl

vanaf 18 mei
DINEREN BIJ DE SMID

vegan menu
iedere donderdag, vrijdag en zaterdag

DE
TUIN VAN
DE SMID

de tuin van de smid.nl Cronesteynpark

BMS Notarissen
Plantsoen 25
2311 KG Leiden
T. 071 516 29 30
E. info@bmsnotarissen.nl
www.bmsnotarissen.nl

Ons kantoor is aangesloten bij
NETWERK NOTARISSSEN

Notarissen
mr. R.H. (Roel) Breedveld
mr. E.J. (Egbert) Moolenaar
mr. M. (Mark) Schwarze

Salut
Uitvaartbegeleiding

Samen, stap voor stap

Sabien de Bruijne
Wasstraat 30
2313 JJ Leiden
06 39 18 80 35

info@salut-uitvaartbegeleiding.nl
www.salut-uitvaartbegeleiding.nl

80-jarige herdenking ontruiming Joods weeshuis

Kinderen St. Josephschool herdenken leeftijdsgenoten

Op 17 maart 1943 werd op bevel van de Duitse bezetter het Joods weeshuis aan de Roodenburgerstraat 1a ontruimd. 51 weeskinderen en 9 begeleiders werden weggevoerd. Van hen hebben 4 kinderen het overleefd. Op dezelfde datum dit jaar, 80 jaar na de ontruiming, kwamen zo'n 100 mensen bij elkaar op de straat voor het markante gele gebouw om deze dramatische gebeurtenis te herdenken.

St. Josephschool

Het was een indrukwekkende bijeenkomst, vooral door de rol van de leerlingen van groep 8 van de basisschool St. Joseph in onze wijk. Zij hadden zich in de les verdiept in de Tweede Wereldoorlog, de Duitse bezetting en de Jodenvervolgung. Maar ook in het Joods weeshuis in onze wijk, het warme en geborgen leven daar en de kinderen die er woonden, en in dat fatale moment van 17 maart 1943. In 3 groepjes droegen de leerlingen zelfgemaakte gedichten voor en noemden ze hardop, één-voor-één en uit het hoofd, alle namen van hun weggevoerde leeftijdsgenoten.

Frans Hoek

Deze herdenking begon voor het eerst op 17 maart 2006 op initiatief van de wijkvereniging, in samenwerking met leerlingen van het Bonaventuracollege en het Erasmuscollege in Zoetermeer. Toenmalig bestuurslid van de wijkvereniging Frans Hoek was de drijvende kracht hierachter. Hij bouwde een indrukwekkend digitaal archief op over het Joods weeshuis, haar bewoners en de ontruiming

in een speciale, publiekelijk toegankelijke website. Deze is na zijn overlijden op 12 november 2019 overgedragen aan de Stichting Herdenking Jodenvervolgung Leiden. Zie profburgwijk.nl, via knop 'Onze wijk'.

Koffer

Op 17 maart 2010 werd op initiatief van de Leidse Joodse gemeente en de wijkvereniging het 'koffermonument' onthuld. Net als op vijf andere plekken in de stad, moet de hardstenen koffer op de stoep voor het gebouw de herinnering levend houden aan Joodse Leidenaren die bij razzia's werden weggevoerd en soms daarbij hun gepakte koffer moesten achterlaten. Nadat de herdenking door corona stil kwam te liggen, heeft de Vereniging Oud-Leiden samen met de genoemde stichting, vorig jaar de draad weer opgepakt en was ook dit jaar de organisator.

Het markante gebouw, dat in de jaren twintig speciaal ontworpen werd als Joods weeshuis, kreeg na de oorlog de functie van kleuterschool, lagere school en

foto Thomas van Duin

GGD-vestiging. Na leegstand en grondige renovatie werd het in 2009 het huidige Gezondheidscentrum Roodenburg.

Stolpersteine

Naast de jaarlijkse herdenking zal in juni dit jaar de stichting een eerste groepje 'Stolpersteine' plaatsen voor het voormalige Joods weeshuis, als herdenking aan alle individuele voormalige bewoners van het weeshuis. Dit doet de stichting in Leiden sinds 2022. Stolpersteine zijn kleine straatstenen. Ze worden geplaatst in de stoep voor het huis waar Joodse mensen hebben gewoond, mensen die slachtoffer werden van het naziregime. In het messing plaatje bovenop staan de gegevens van de vroegere bewoners. Elke steen wordt met de hand vervaardigd. Volg profburgwijk.nl voor meer informatie. □

door Thomas van Duin

Actieve straat

Volgens mij kan de Hartmanstraat met recht onder het kopje 'actieve straat' geschaard worden.

Zo houden we na de zomervakantie een onkruid-wieden-dag waarbij de participanten eten en drinken aandragen om na de klus te verorberen, als straat hebben we de straatspiegels gezamenlijk aangepakt, om de zoveel jaar houden we een schilderactie waarbij we gezamenlijk een rolsteiger

huren, incidenteel houden we een straatfeest, met oud en nieuw vertoont iedereen zich op straat en wordt op een gelukkig nieuw jaar geklonken, voor de mannen is er jaarlijks een Whisky en Burgers -avond, we wisselen WOZ-gegevens uit en momenteel werken we samen aan verduurzaming van de straat. Op dit laatste onderwerp wil ik wat

nader ingaan, mede om de cohesie van de bewoners voor het voetlicht te brengen.

Oriëntatie

Uitwisseling in de straat ligt dichtbij en zo spreek ik aan het eind van de zomer van 2022 twee buurmannen in de Hartmanstraat over onze interesse in het verduurzamen van onze woningen. Verdere inventarisatie wijst uit dat meerdere bewoners aan de zuidkant al actie ondernomen hebben. De zon staat op de achterkant van hun huis, waar weinig beperkingen zijn van het beschermd stadsgezicht. Meerdere bewoners aan de 'evenkant' van de straat hebben interesse in het plaatsen van zonnepanelen en een buurman is al actief in zijn oriëntatie naar leveranciers.

Van informatie naar actie

Reden genoeg om de wijkambassadeur uit te nodigen voor nadere info over beschermd stadsgezicht, de kansen en beperkingen. Op 11 november komen de bewoners van Hartmanstraat bijeen op nummer 12 voor de

informatieavond met Maarten Stoffers. Het hoofdonderwerp is het plaatsen van zonnepanelen, maar ook de onderwerpen warmtepompen en gevelisolatie komen aan bod. We merken dat Maarten goed ingevoerd is en het is heel fijn om elkaar te horen spreken en elkaars vragen te horen. We zitten op één lijn, wat resulteert in een werkafspraken niet lang daarna en in een verdeling van taken. Ook neemt een van ons het op zich om een afspraak te maken bij het Duurzaamheidscentrum Zoeterwoude, om warmtepompen te horen draaien. Fijn om te horen dat de burens die de aanschaf en aanleg van een warmtepomp overwegen, dat alleen willen doen als het geluid niet hinderlijk is voor de burens in de aanpalende huizen.

Warmtelekage

Na afloop van de informatieavond gaat iemand met Maarten mee om een warmtecamera te lenen. In dezelfde week is het koud genoeg om profijt te hebben van deze camera en het is interessant om te zien waar de 'warmtelekage' bij onze huizen optreedt en hoe de huizen daarin verschillen. Het is lastig om de foto's uit de camera op ieders computer te zetten, maar een buurman is handig en vindt een manier. Dat is een van de voordelen als je gezamenlijk optrekt: naast taken verdelen ook problemen oplossen. Samen weet je meer.

Weer bijeen

Ook is het leuk om te merken dat

betrokken bewoners spontaan hun huis aanbieden voor het houden van de volgende bijeenkomst. Dat resulteert weer in een kijkje nemen en de doorgevoerde verbouwingen van elkaar te bewonderen en ideeën opdoen over bijvoorbeeld het optimaliseren van ventilatie. In het kort volgt nu het tijdschap waarop wij bijeenkomsten hebben gehouden met vermelding van het doel van iedere bijeenkomst. Eind november hielden we een werkbijeenkomst, waarin we de benodigdheden voor een adviesaanvraag voor zonnepanelen hebben verzameld (een bewoner heeft gedegen voorwerk gedaan). Eén bewoner werpt zich op als contactpersoon en spreekbuis met de afdeling omgevingsvergunningen van de gemeente. Op basis van de

verzamelde en opgestelde gegevens in die bijeenkomst is in december de adviesaanvraag naar de gemeente Leiden gestuurd. Denk aan indienen zienswijze, foto's, meerdere aanzichten van de huizen, projectie zonnepanelen op de daken.

Het oordeel van de commissie

Op 11 januari 2023 is onze adviesaanvraag geagendeerd en behandeld door de Welstands- en monumentencommissie. Deze werd met enkele aantekeningen tot (kleine) aanpassingen goedgekeurd voor het indienen van een omgevingsvergunning voor zeven zwarte zonnepanelen met (mat) zwarte randen. Met de voorwaarde dat de kleurenis voor het plaatsen van zonnepanelen in de zuidelijke schil opgeheven wordt. (Opmerking: inmiddels is de kleurenis inderdaad vervallen.) In januari komen we dus weer bijeen om elkaar te ondersteunen in de daadwerkelijke aanvraag van de vergunning, die per huishouden ingediend moet worden met alle bijbehorende stukken en motivatie.

Naar Zoeterwoude

Het bezoek aan het Duurzaamheidscentrum in Zoeterwoude is in overleg met Maarten open gegooid voor deelname vanuit de Profburgwijk en aanpalende wijken. Op 3 februari 2023 hebben we veel en waardevolle informatie opgesnoven over de laatste ontwikkelingen omtrent apparatuur aangaande verduurzaming. Een warmtepomp heeft zich laten horen, wat 'meeviel' totdat hij harder moest / ging werken. Het verschil was duidelijk hoorbaar. De interpretatie van het geluid zal voor ieder verschillend zijn. Wel kan erbij gezegd worden dat de proefopstelling binnen was. Op een balkon of in een tuin zal het weer anders ervaren worden. In februari zijn meerdere leveranciers langs geweest bij verschillende huizen om te kijken, informatie te verstrekken en later een offerte uit te brengen.

Verrassing

Op 6 maart heeft iedere betrokken bewoner de omgevingsvergunning

van de gemeente binnen voor het plaatsen van de zonnepanelen. Tot ieders verrassing vragen ze een constructierapport, dat voorafgaand aan de plaatsing aangeleverd moet worden. De plaatsing van de panelen is vooralsnog in september 2023 gepland. Het wordt nog even puzzelen om het constructierapport op te stellen, maar na overleg met beide wijkambassadeurs hebben we er vertrouwen in dat deze klus in

gezamenlijkheid te klaren is. Ik prijs me gelukkig dat ik in een straat van deze wijk woon waar we elkaar kunnen vinden en we wanneer wenselijk bijeenkomen voor gezelligheid en de handen ineen slaan bij klussen.

door Pim Willems

Alle
Kastelen in
de wijk

KOM

JE OOK NAAR 'T KASTEEL

Buitenschoolse Opvang
en Gastouderbureau

ALLE LOKATIES MET GROTE BUITENRUIMTES

071 - 566 12 76
www.tkasteel.nl

18

DOOD
LUISTER TOEKEN
BELEVEN REISGIDS
NODIG LIEFDE WARM
TIJD STERK DICHTBIJ
ONZICHTBAAR
AANDACHT MENS
SCHOONHEID STIL
RUIMTE SAMEN

MOOIE UITVAART
PERSOONLIJKE
UITVAARTBEGELEIDING
ANGELIQUE VALK
06 53 96 44 20 (24/7)
MOOIEUITVAART.COM

Rood!

Na stukjes over geel en oranje, wilde ik nu de laatste van de drie meest verguisde kleuren eens onder de loep nemen: rood. Veel mensen houden eigenlijk wel van rood. Het is de kleur van de liefde, er gaat kracht en energie van uit, het geeft plezier. Dat ze het toch liever niet in de tuin zien is ook wel begrijpelijk, want de kleur overheerst sterk en trekt alle aandacht naar zich toe.

Wie rust zoekt in de tuin, kan rood beter vermijden. Het probleem met rood is ook dat het sterk contrasteert met het alom aanwezige groen waardoor de kleur nogal hard kan overkomen. Door er planten met grijs of bruin blad naast te zetten kun je dat effect verzachten. Als je toch kiest voor rood, zet de plant dan goed in het zicht en op een zonnige plek, want op een afstand en in de schaduw wordt de kleur dof. Het allermooist is het als de late avondzon door de bloemblaadjes kan schijnen zodat ze lijken te gloeien.

Met mate gebruikt en met de juiste buurplanten kunnen rode bloemen een pittig accent geven aan de tuin. Zuiver rode bloemen combineren mooi met geel en oranje, terwijl rood dat een beetje meer naar roze neigt goed past bij paarse, blauwe en witte bloemen. Het groengeel van vrouwenmantel en wolfsmelk verbindt en verzacht alles. Grijs blad van *Artemisia* en ezelsoren blust het felle rood, net zoals het roodbruine blad van bepaalde *Heuchera*'s, zilverkaarsen en de bronzen venkel. Rood blad vind je ook bij heesters als *Cotinus*, *Cercis* en *Physocarpus* die een mooie achtergrond vormen voor de felgekleurde bloemen. Een klein heestertje als *Berberis atropurpurea* 'Nana' kan ook tussen de vaste planten staan. Inheemse rode bloemen zijn er nauwelijks, omdat insecten geen rood kunnen zien. Een uitzondering is de papaver, maar die kleur rood wordt

door insecten waargenomen als ultraviolet, een kleur die wij weer niet kunnen zien. Vogels zien rood juist heel goed, vandaar dat zoveel bessen en bottels die kleur hebben.

In het voorjaar begint het rode jaar met tulpen, van groot tot klein. Zo vroeg in het jaar is een beetje kleur meestal nog wel welkom. Heel veel rood bloeiende vaste planten zijn er eigenlijk ook niet. Een van de grootste is de oosterse papaver. De bloei is spectaculair, maar niet erg lang. Pioenen kunnen vergelijkbaar grote bloemen hebben. *Crocasmia*'s bloeien wat later in het jaar en staan altijd mooi tussen andere planten met hun al vroeg verschijnende zwaardvormige blad. De bekende 'Lucifer' wordt heel hoog en valt snel uit elkaar. Een betere cultivar is 'Emberglow' die ook nog eens hele mooie zaaddozen heeft. *Geum* 'Mrs Bradshaw' is een wintergroene bodembedekker met kleine halfgevulde bloemen en gele meeldraden. *Potentilla* 'Gibson's Scarlet' heeft ook kleine bloemetjes en mooi aardbeiachtig blad. De bloemstengels weven zich tussen andere planten door. Een bekende rode bloeier is *Lychnis chalconica*, brandende liefde. Bij de *Monarda*'s vinden we ook een paar rode bloeiers, zoals 'Jacob Cline'. De ideale

plant is *Dahlia* 'Bishop of Landaff' die zijn felrode enkele bloemen combineert met mooi roodbruin blad. Rood vinden we natuurlijk ook volop in rozen, zowel bij heesterrozen als klimmers.

Het zit ook niet alleen in bloemen. Een heel bijzondere roos is *Rosa sericea pteracantha*. Hij bloeit weliswaar met witte bloemetjes, maar de jonge takken hebben over de hele lengte enorme vleugelvormige doorschijnende rode stekels. Prachtig als daar de zon doorheen schijnt. En in de winter blijkt die saaie witte kornoelje ineens hele mooie rode takken te hebben. Heel erg rood is ook het gras *Imperata cylindrica* 'Red Baron'.

De appelbes, *Aronia melanocarpa* 'Brillant' heeft prachtige rode bessen en het blad heeft ook nog eens een schitterende rode herfstkleur. *Cotoneaster lacteus* is een mooie los groeiende, wintergroene heester met veel lang aanblijvende rode bessen.

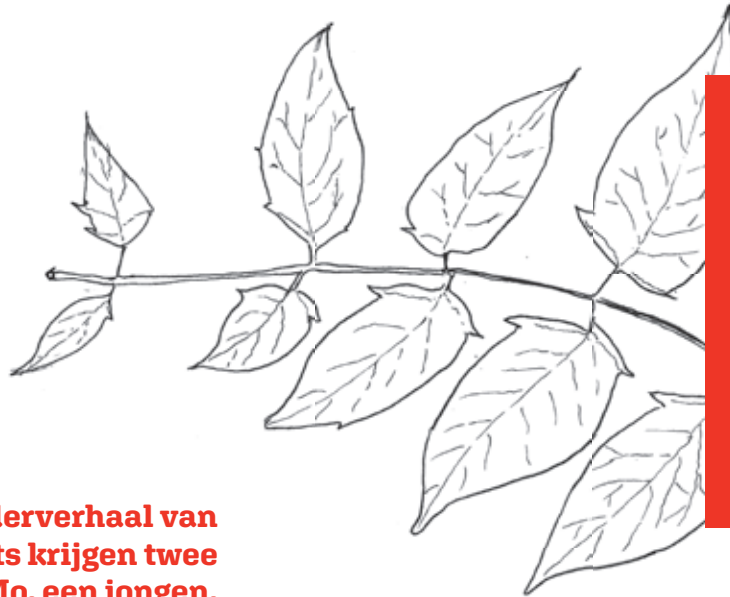
door Marian Rappoldt

De hemelboom

is mooi maar soms ook een grote lastpost

door Rinny E. Kooi

Ailanthus altissima
april 2022
rinny ©

LANG GELEDEN BEKLOM EEN KLEIN MEISJE LANGZAAM EEN ZANDERIGE HEUVEL EN BLEEF STAAN AAN DE STAM VAN EEN REUSACHTIGE BOOM. HET WAS EEN HEMELBOOM. VOL BEWONDERING KEEK ZE OMHOOG. ZE SNEED ER HOUT UIT VOOR EEN FLUIT ...

In het kinderverhaal van Paul Geerts krijgen twee kinderen, Mo, een jongen, en Jade, een meisje, in Thailand een fluit, gemaakt van hout van een hemelboom. Daar hoorde de opdracht bij de fluit terug te brengen naar de inmiddels ziek geworden boom.

Zij worden bij het uitvoeren van de opdracht geholpen door een draak. Na veel avonturen slagen zij erin de fluit in de boom te stoppen die dadelijk geneest. Dat wordt toegeschreven aan de geesten van overleden mensen die in de boom wonen.¹

De naam Hemelboom en kenmerken

Dat laatste is natuurlijk niet aan de orde met de soort hemelboom die in dit artikel beschreven wordt. Vaak kijk ik met bewondering naar de hoge hemelboom in de tuin van de hoekwoning Zoeterwoudsesingel 60. De hemelboom is een snelle groeier en vormt ook snel een dikke stam. Dat is te zien aan de omvang van deze boom. Tijdens de groei heeft hij als het ware een voet geplaatst voor steun op het muurtje langs de Thorbeckestraat. Hij drukt het muurtje zelfs een beetje weg. Het herinnerde mij aan de iep die een

aantal jaren geleden naast het parkeerterrein van het vroegere Militair Invalidenhuis – aan de kant van de Cobetstraat – stond. Deze had ook een stukje van een hek ‘ingeslikt’. Die iep is er niet meer, maar er is nog wel een stomp van de stam over, samen met een stukje hek. Inmiddels is die stam volop overwoekerd met klimop en paddenstoelen, dat zijn viltige judasoren.

De hemelboom, *Ailanthus altissima* (Mill) Swingle, hoort thuis in noordelijk en centraal China, Taiwan en het Koreaans schiereiland. De hemelboom is omstreeks 1750 ingevoerd in Frankrijk en kwam daarna naar Nederland. *Ailanthus* komt van *Ailanto*. *Ailanto* komt van een de naam van een Molukse hemelboom. *Altissima* is de overtreffende trap van het Latijnse woord *altus* wat hoog, zeer hoog betekent (Zie C.A. Backer, 2000). Hij kreeg de naam hemelboom omdat hij heel snel naar

Ailanthus altissima
© rinny 11-8-2022

¹ Paul Geerts, 2021. *De Hemelboom*, Pear Productions

de hemel groeide. De naam *altissimas* geeft aan dat hij hoog kan worden, maximaal 25 meter, maar dat is niet uitzonderlijk. Er zijn veel bomen die hoger worden. Mill achter de soortnaam slaat op Philip Miller (1601-1770). Hij was hortulanus van een botanische tuin in Engeland, in Chelsea Physic Garden, en gaf als eerste de hemelboom een

foto JosVersteegen

wetenschappelijke naam. Swingle slaat op de Amerikaanse landbouwbotanicus Walter Tennyson Swingle (januari 1871 - 1952), die hem zijn definitieve naam gaf.

De bladeren worden redelijk lang, soms 60 cm. Ze zijn geveerd en hebben 3 tot 25 zijblaadjes met een lengte van 10 tot 14 cm. De rand van de eerste zijblaadjes heeft heel vaak dichtbij het begin van de steel een uitsteeksel.

Bloemetjes

De hemelboom begint in het voorjaar, omstreeks juni, te bloeien. Begin juni 2022 was ik 's avonds aan het zoeken naar bloemetjes en vond ze nog niet. Ik zag toen een rupsje op een twijgje. Omdat dit rupsje bijzonder was wilde ik er meer van weten en nam het twijgje

met de rups mee naar huis, vooral ook om te zien welke soort rups het was. De volgende dag ontdekte ik bij daglicht dat ik gefopt was. Wat ik voor rups had aangezien bleek een bijzondere vergroeiing van een twijgje te zijn.

Gelukkig lukte het mij eind juni een bloeiende twijg te vinden. Onderaan die twijg zat een relatief kort blad. Daarboven zaten aan die twijg 11 kleinere twijgjes die tjokvol bloemetjes zaten. Veel te veel om te tekenen en daarom besloot ik daarvan maar één twijgje te gebruiken. Toen ik nauwkeuriger keek zag ik op bepaalde plaatsen aan de twijg kleine bloemetjes die op een kluitje bij elkaar zaten, heel moeilijk om in een tekening weer te geven. De hemelboom is 5-tallig. Dat betekent dat een bloemetje 5 kroonbladeren heeft. Dat maakte het moeilijk de afzonderlijke bloemetjes te zien en te tekenen.

De hemelboom aan de Zoeterwoudsesingel vormde miljoenen bloemetjes. Zij scheiden een hele sterke weeïge geur af. Als ze verdorren komt er een laag 'gele sneeuw' op de straat te liggen en komt er ook een naar mijn idee weinig aangename geur vanaf. De hemelboom is tweehuizig, er zijn vrouwelijke- en mannelijke bomen. De boom aan de Zoeterwoudsesingel produceert elk jaar ongelooflijk veel zaden die ook in trossen hangen. Het is dus een vrouwtje. Ergens in deze omgeving moet ook een mannetje staan. De stinkende meeldraden van het mannetje trekken onder andere bijen en vlinders aan. De bouw van de gevleugelde zaden van deze boom is heel opmerkelijk, heel anders dan die van een esdoorn of haagbeuk. De vleugels van deze zaden zijn gekronkeld en hebben in het midden een zaadje. Die bouw vergroot de greep van een windvlaag op deze kronkelende zaden en zorgt ervoor dat de zaden een hele grote afstand kunnen af te leggen. Langs spoorlijnen worden ze door de wind die passerende treinen veroorzaken, op grote schaal verspreid.

Plaaggeest

De hemelboom mag sinds 2019 volgens de Europese lijst van bomen niet meer worden aangeplant. In het verleden is dat te veel gebeurd en daardoor is hij zich op grote schaal in ons land aan het verspreiden.

Ailanthus altissima
Kung 3-7-2024

Omdat hij ook giftig is heeft de hemelboom een negatieve invloed op het gedrag van insecten en planten in zijn omgeving. Hij trekt wel vaak mieren aan. De grote hemelboomvlinder (*Samia cynthia*), een nachtvlinder, legt er zelfs eieren op. Voor mensen is deze boom ook giftig. Hij woekert verschrikkelijk en is bedreigend voor andere planten in zijn buurt. Hij kan zelfs kademuren en ondergrondse leidingen aantasten. Zelfs uit de wortelresten kan hij weer opkomen.

Over de oude boom aan de Zoeterwoudsesingel maak ik me eigenlijk niet veel zorgen, maar in andere tuinen zou ik hem niet meer aanplanten. Gelukkig mag dat ook niet meer. Met de beschreven boom hebben we in onze wijk nog een mooi exemplaar. □

Team Gijs de Kok

Wijkmakelaars voor
de Professoren-,
Burgemeesterswijk
en Rijnbuurt

teamgijsdekok@
remax.nl
071 - 5162 372
06 - 3003 49 49

www.makelaars-in-leiden.nl

delatête

Praktijk voor echte
huidverbetering

Ruim 10 jaar uw vertrouwde adres.

Ervaar zelf het verschil en maak
vandaag nog een afspraak!

De la Tête, Praktijk voor huidverbetering
Marijke de Kok - van 't Hooft

Lammenschansweg 18, 2313 DM Leiden

Telefoon: 071-5156963

Email: marijke@delatete.nl

www.schoonheidssalon-delatete.nl

- Alleen gebruik van 100% natuurlijke producten
- Alle producten zijn vrij van parfum, minerale olie en chemische conserveringsmiddelen
- Analyse van de huidconditie geeft inzicht in de oorzaak. Hierdoor is echte huidverbetering mogelijk.
- Zelfs de meest gevoelige, allergische, acne- of eczeemhuid is goed te behandelen
- Acne-behandelingen kunnen voor vergoeding in aanmerking komen

Lid van branchevereniging ANBOS

Oproep: Tweede webmaster/webredacteur gezocht

In eerdere Wijkkranten heeft het bestuur van de vereniging een oproep gedaan voor een webmaster. Nu zoeken we een tweede webmaster/webredacteur voor het beheer en de redactie van de website van de profburgwijk in combinatie met social media. Heb je een paar uurtjes per week beschikbaar (soms meer, meestal minder) om iets voor de wijk te betekenen? Meld je dan aan voor

een laagdrempelig, vrijblijvend kennismakingsgesprek via secretaris@profburgwijk.nl. Heb je nog onvoldoende kennis of ervaring, geen probleem. We hebben een heel gebruiksvriendelijk systeem en onze huidige webmaster is van harte bereid je de kneepjes van het vak te leren. De wijkvereniging bestaat dankzij en door vrijwilligers. We kunnen het alleen samen doen.

Oproep: Wijkkrant zoekt extra fotograaf

Zoals je misschien al eens was opgevallen, worden de meeste foto's in de Wijkkrant gemaakt door Rob Beurse en Rob Oudshoorn. Om de taken wat meer te kunnen verdelen, zijn we op zoek naar een derde fotograaf. Ben jij een goede amateurfotograaf of zelfs

een professioneel fotograaf, vind je het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten en wil je drie keer per jaar een aantal foto's maken voor de Wijkkrant? Meld je dan aan door een mail te sturen naar redactie@profburgwijk.nl.

Workshop Landschapsfotografie

foto RobBeurseFotografie

Tijdens onze vakantie, op wandeling of gewoon onderweg genieten we van prachtige landschappen. Maar om de een of andere reden zien de foto's die we ervan maken er thuis vaak een beetje teleurstellend uit. Maar daar kan iets aan gedaan worden! Op zaterdag 6 (theorie)

en zaterdag 13 mei (praktijk) geeft fotograaf Rob Beurse weer een workshop Landschapsfotografie. Dit keer is de keuze gevallen op het duingebied bij Wassenaar.

Wil je meedoen? Geef je dan op via robbeursefotografie.nl.

Gezocht: Wie heeft een piano voor 't Trefpunt?

Voor de muziekmiddagen zoeken wij voor 't Trefpunt een speel- en stembare piano. Heeft u een piano waar u vanaf wilt? Wij willen hem graag hebben en zorgen voor vervoer. Neem hiervoor contact op met Henk van Keulen, via henkvankeulen@ziggo.nl of 06 - 293 247 49.

Gezocht: groene vingers voor Vredeskerk

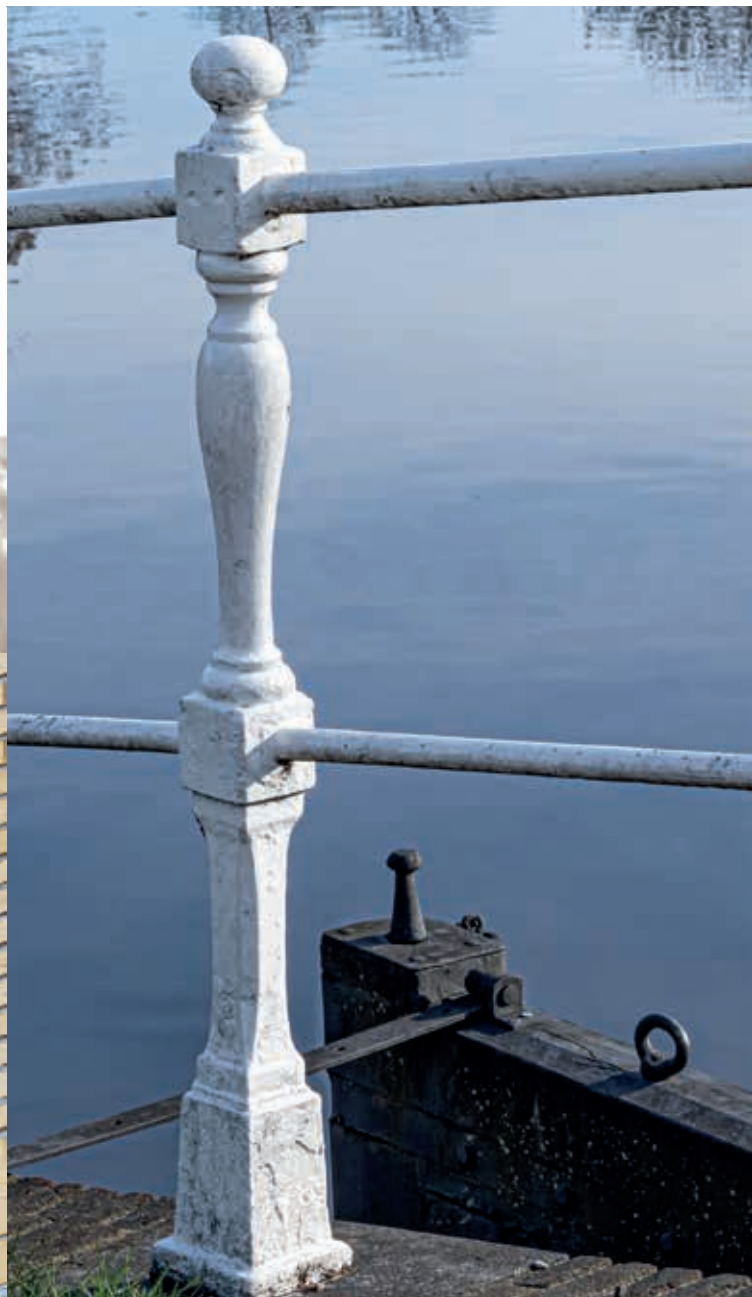
De Vredeskerk staat in uw wijk. Wanneer we in de tuin rond de kerk aan het werk zijn laten passanten met regelmaat weten dat ze genieten van hoe de tuin er bij staat. Het is in zekere zin deel van het aangezicht van onze wijk waarvoor een klein groepje het onderhoud regelt. We werken meestal in tweetallen volgens een rooster en deels in samenspraak met de gemeente Leiden. Mocht u het leuk vinden om buiten lekker met de handen in het groen te werken dan bent u welkom in onze groep. Meer informatie geeft Jan Hendrik Labots: 071 - 514 29 98

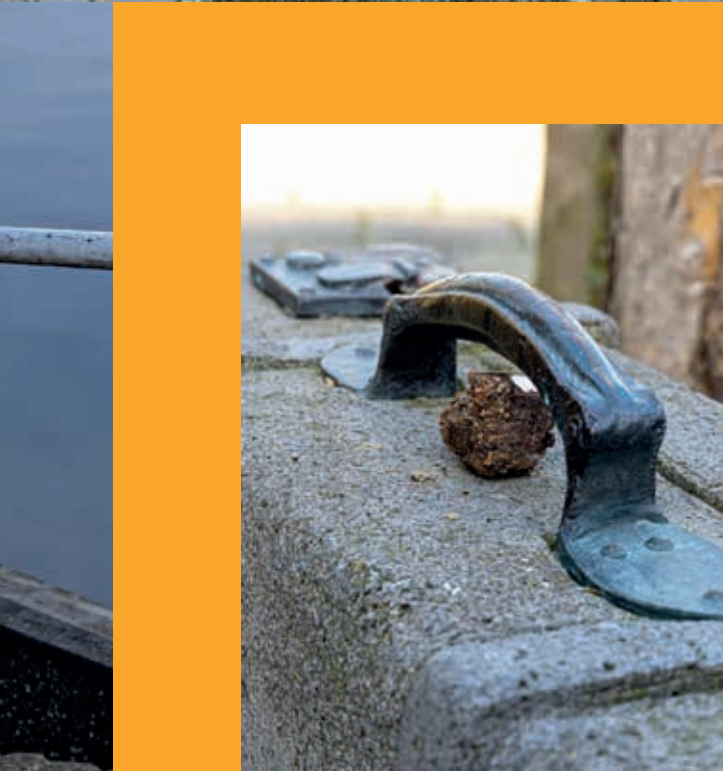
Details

in de wijk

Al wandelend of fietsend gaan we gauw ongemerkt voorbij aan de kleine details die onze wijk mede zo bijzonder maken. Deze beelden tonen een andere schoonheid van onze wijk. De meeste van deze kleine en minder kleine stukjes fotografeerde ik langs de dwars door de wijk lopende Burggravenlaan.

Andere details kwam ik onder andere tegen op de Zoeterwoudsesingel, de Cronesteynkade en de Roodenburgerstraat. Ik zou zeggen: zoek deze unieke stukjes wijk eens op. Fijne wandeling.

Verhalen over onderwijs

foto RobBeurseFotografie

26

Johan Copier heeft het in januari uitgekomen boek ‘Tussen idealen en dwalingen’ geschreven. Een boek voor iedereen die met onderwijs te maken heeft: iedereen die er werkt, ouders, studenten en beleidsmakers. Doel van het boek is om gedachten te verzamelen die je aan het denken zetten over het onderwijs in ons land, aan jouw kind, op jouw school en over het onderwijs dat je zelf hebt genoten.

Johans ogen stralen als hij over onderwijs praat. Hij is energiek, een goede verteller en oogt veel jonger dan zijn 72 jaar. Hij heeft in diverse steden gewoond en sinds 4 jaar is hij teruggekeerd naar Leiden en woont hij met veel plezier in onze wijk. ‘Ik had ook heel graag in een wijk met een rafelrandje gewoond, een rauwe

en diverse wijk, daar hou ik van. Maar dat kwam niet op ons pad toen we wilden verhuizen.’

Onderwijs in het bloed

Johan komt uit een onderwijsgezin. Hij had helemaal niet de ambitie om zelf ook die richting op te gaan. Toen hij na zijn studie sociale geografie

ging solliciteren, zag hij als schrikbeeld voor zich te moeten werken in saaie kantoren met inspiratieloze systeemplafonds. Hij koos daarom uiteindelijk toch voor het onderwijs; het gaf hem veel vrijheid, het is nooit saai en er gebeurt altijd wat. Johan is er niet meer weggegaan en heeft in diverse steden verschillende functies vervuld. Docent, directeur, adviseur. En na zijn pensionering ontwikkelde hij zich als onderwijsanalist. Hij leest, denkt en schrijft over onderwijs.

Het idee voor het boek lag in zijn eerdere ervaringen. Toen hij opleidingsdirecteur was bij een HBO-instelling, kwamen er veel

vakdocenten binnen zonder pedagogisch-didactische scholing. Johan ontdekte dat zij hierdoor een basis misten. Hij vroeg zich af welke bagage je nu eigenlijk nodig hebt als je werkt op een school. Hij verzamelde relevante boeken, artikelen, pamfletten, films en romans over onderwijs en leraarschap en gebruikte die voor een kritische bespreking in zijn boek.

Voor ouders en scholen

Het resultaat is een boek dat niet alleen interessant is voor scholen, maar ook voor ouders. 'Zij zullen in het boek veel herkennen van hun eigen schooltijd, bijvoorbeeld in de hoofdstukken over de romans van Theo Thijssen en Bordewijk. Daarin zijn docenten hemelbestormers. Bint, het boek van Bordewijk, wordt nog steeds – het is lekker dun! – gelezen op scholen. Ook wordt de lezer van Johans boek aan het denken gezet over de vraag hoe het komt dat de postcode waar je woont het schooladvies bepaalt. 'Waarom krijgen de kinderen in onze wijk gemiddeld veel vaker een havo/vwo-advies dan kinderen in de Bijlmer? Is dat een kwestie van intelligentie?' Johan denkt van niet. Speurwerk laat zien dat er grote verschillen zijn tussen de manier van opvoeden tussen hoog- en laag opgeleide ouders. Die verschillen zijn niet goed of slecht. Maar de opvoedingsstijl van hoogopgeleide ouders sluit wel beter aan op ons schoolstelsel. Zo komen sommige kinderen aan het begin van hun school op achterstand.

Johan had niet de intentie om veel boodschappen of aanbevelingen mee te geven. Hij wil met het boek aanzetten tot nadenken en materiaal aanreiken om van gedachten te veranderen. Maar gaandeweg het schrijfproces kon hij het toch niet laten om een paar kritische noten te kraken. 'De selectie van onze kinderen op de basisschool vindt té vroeg plaats. Veel kinderen hebben meer tijd nodig om zich te kunnen ontwikkelen. Ons systeem bevoordeelt de slimme leerlingen. Soms lijkt de basisschool meer een toetsfabriek

waarbij dan ook nog eens eenzijdige toetsen worden gebruikt.'

Kansenongelijkheid

Door onze manier van prestatie-meting in het onderwijs hebben kinderen geen gelijke kansen volgens Johan. 'De stijl van opvoeding van kinderen bepaalt voor een groot deel hun schoolprestaties. Kinderen van hoogopgeleide ouders leren veel beter redeneren, onderhandelen, assertief zijn en hebben praktische intelligentie. Kinderen van laagopgeleide ouders zijn veel eerder zelfstandig en 'streetwise'. Het onderwijs zou juist moeten helpen om kinderen gelijke kansen in het onderwijs en in de maatschappij te geven. Daarvoor zou er in het onderwijs met een bredere blik naar een kind moeten worden gekeken en zouden kinderen meer tijd moeten hebben om te leren en te groeien voordat er wordt geselecteerd'.

Tussen idealen en dwalingen

Zijn boek heet 'Tussen idealen en dwalingen', met als ondertitel 'verhalen over onderwijs'. Johan: 'Jonge leraren beginnen met veel enthousiasme in de klas. Ze willen met kinderen werken, het onderwijs verbeteren, een nieuwe generatie klaarstomen voor de maatschappij. Dat zijn de idealen die we nodig hebben, maar het idealisme vormt ook een voedingsbodem voor dwalingen. Methodes of hervormingen die in het onderwijs worden gebracht, maar die nooit zijn getoetst op hun effectiviteit. Ze klinken plausibel en worden door scholen ingevoerd, terwijl er geen bewijs is dat het werkt.' Als voorbeeld noemt Johan een eigen ervaring. Na het volgen van een cursus droeg hij uit dat elke docent diverse leerstijlen moest beheersen om verschillende groepen kinderen goed te kunnen helpen. De één is auditief ingesteld, de ander visueel of praktisch. Zo moest de les ook worden ingericht. Achteraf heeft onderzoek uitgewezen dat het succes van dit onderscheid in leerstijlen niet kon worden aangetoond. 'De resultaten waren trouwens wel

goed, maar dat leek vooral te komen door het enthousiasme waarmee de docenten met deze nieuwe inzichten aan de slag gingen. Een enthousiaste leerkracht kan kinderen inspireren', zegt Johan lachend. Een ander voorbeeld van een dwaling is volgens Johan de invoering van het managementmodel in het onderwijs: het idee dat een school ingericht zou moeten worden als een fabriek waarbij het draait om winst, rendement en concurrentie. 'Op een school draait het om opleiding en vorming, het is een werk- en oefenplaats. Het systeem om scholen af te rekenen op cijfers (bijvoorbeeld slaagpercentages) brengt grote schade aan de inhoud van het onderwijs.'

Nieuwe ideeën

Johan is nog niet uitgeschreven. Hij wil graag een studenteneditie van het boek maken zodat de fundamentele ideeën uit de onderwijsgeschiedenis ook toegankelijk worden voor studenten van lerarenopleidingen. Ook is hij geïntrigeerd door het verschil in beeldvorming van leraren. In films als *Etre et avoir*, de kinderen van juf Kiet en *Herr Bachmann und seine Klasse* zijn docenten (eenzame) helden. In klassieke romans zijn zij hemelbestormers en tragische helden. En in veel moderne literatuur komen zij er vaak slecht vanaf. Veelzeggende titels zijn 'Sukkels of buitenbeentjes' en 'De leraar als pispaal'. Toch denken de meeste mensen met een positief gevoel terug aan hun leerkrachten en schooltijd volgens Johan. 'Veel later kom je erachter hoe geweldig en bijzonder ze waren en hoe noodzakelijk voor je leven. Leraren lijken nog het meest op ouders die door hun puberkinderen voor losers worden uitgemaakt. Later snappen ze hoe geweldig hun ouders waren.'

door Rosemarie Bastianen

Zwarte panelen op rode daken

foto BlideDruk

Zwarte panelen op rode daken. De eerste zijn al gespot. Hoe wordt daarover gedacht? Die vraag is voorgelegd aan twee wijkgenoten. Jan-Jaap de Haan, waarnemend voorzitter van Oud Leiden, dé vereniging die strijdt voor ons culturele erfgoed, en aan Floris Wouterlood, oprichter van Zon.PBW, dé wijkhulp voor de vergunningsaanvraag voor zonnepanelen.

28

Floris

‘Dat zwarte panelen beter zijn is geen mening, maar een natuurkundig principe’, geeft Floris aan. ‘Zwart neemt alle zonne-energie op en levert daardoor de meeste opbrengst. Om die opbrengst gaat het. Dat zwarte panelen niet bij rode daken passen, dát is een mening. We hebben toch ook donkergroen met witte kozijnen? Contrast past dus wel. Ik redeneer vanuit energie en grondstoffen: zuinig zijn, recyclen, de energie die er ingaat duurzaam opwekken. Alleen dan schep je de voorwaarden voor toekomstige generaties. Zwarte panelen zijn het efficiëntst, dus vanzelfsprekend.’

Geweldig leven

‘Zuinigheid heb ik vroeg geleerd. Mijn ouders hadden het in de jaren 50 niet breed met vijf kinderen. Dat was dus sokken stoppen, en nog eens, fietsen doorschuiven, zuinig zijn. Het was een geweldige jeugd waar ik al vroeg kon gaan en staan waar ik wilde. Op mijn 23ste kwam daar de energiecrisis overheen. Ik studeerde in Rotterdam en zag de impact op de raffinaderijen. Zo heb ik geleerd dat zuinigheid en een geweldig leven prima samengaan en dat zuinigheid nodig is.’

Onbetaalbaar

‘In 1975 ben ik in deze wijk komen wonen. De oudere huizen hier zijn constructief niet in orde door de bril van energiebesparing. Ze zijn gebouwd met normen uit de tijd dat energiegebruik geen punt was. Je had één kolenkachel en het raam open voor de kolendamp. Als we niks veranderen worden de huizen onbetaalbaar of onbewoonbaar. Welstand staat daar haaks op, die wil dat alles hetzelfde blijft.’

Mooi geheel

‘Je moet er wat voor over hebben om hier te wonen: isoleren! De wijk bestaat uit gewone burgerhuizen. Het geheel is mooi geworden, het voelt prettig aan, het is een wellust voor het oog. De verhoudingen zijn goed, de overstekken en tuintjes geven sfeer. Daar verandert niks aan als je de wangen van je dakkapellen verdikt of dubbel glas plaatst. Zelfs schoorstenen verwijderen kan prima.’

Verandering komt toch

‘Ook zonnepanelen kunnen mooi proportioneel ingepast worden, denk aan de Roodenburgerstraat. Veranderingen komen er toch. De pannendaken hier moeten de komende 40 jaar allemaal vervangen worden. Laten we dus ophouden met de burgertruttigheid en de vertrutting van hekjes en authenticiteit.’

foto FamilieWouterlood

Jan-Jaap

'Het 'of' van zonnepanelen is geen discussie voor de Historische vereniging Oud Leiden (HVOL). Nut en noodzaak van zonnepanelen staan buiten kijf. Als monumenten niet meegaan met hun tijd, overleven ze niet. En zonnepanelen zijn gelukkig reversibel. De relevante vraag is dan ook 'hoe'?"

Rustig beeld

'Het gaat ons vooral om kwaliteit, passendheid in de wijk. Wij waren heel enthousiast over de introductie van rode panelen. Het kleurcontrast tussen panelen en dak is in Nederland wel een discussiepunt. Dit is een compromis. De rode panelen op de De Sitterlaan vind ik geslaagd. Het levert een mooi, rustig beeld op het bouwblok.'

Opschorten

'De werkelijkheid was dat rode panelen moeilijk te krijgen zijn. Vanwege de noodzaak van de energietransitie hebben we begrip voor de huidige keuze. Vooral omdat het niet voor monumenten geldt. Wel hebben we verzocht om de rodepanelenregel alleen op te schorten. Misschien kan het over 5 of 10 jaar wél. Dat dit ene aspect nu met een motie wijzigt vinden we jammer. Welstandsbeleid moet je integraal afwegen. Anders wordt het beleid hap-snap.'

Niet collectief

Het is een ander geluid dan ik eerder in bezwaarschriften van de HVOL las. 'Dat klopt, hierin zijn we wel opgeschoven door wat er de laatste jaren gebeurt. We redeneerden dat er nog genoeg ongebruikt toegestaan dakvlak beschikbaar was. Dat klopt nog steeds. Alleen, daar hebben individuele bewoners niks aan. Het lastige is dat een groot deel van deze transitie niet collectief gebeurt.'

Democratie

'Welstandsregels zijn belangrijk, juist in deze wijk. De eenheid en samenhang is deel van het ontwerp van de wijk. Het is belangrijk de balans te vinden tussen diversiteit en

foto Cedris

eenduidigheid. Je bepaalt met elkaar wat je wilt. Dat is democratie. Ik kijk naar de zonnepanelen van een ander,

en die ander kijkt weer uit op mijn auto.'

Fatsoenlijk

'Ik gebruik het woord "passend", niet "mooi". Daarmee bedoel ik dat het bij een bepaalde stijl hoort. Onze ambitie daarvoor in deze wijk is hoog, want de kwaliteit van de architectuur is hier gemiddeld hoog. En ja, hoe iets er uitziet doet er toe. Daarom trek je 's morgens toch ook iets fatsoenlijks aan?' □

door Blide Duk

De verandering

De welstandsregels zijn deze winter versoepeld. Vanaf nu zijn in het beschermd stadsgezicht ook zwarte zonnepanelen op voordaken met rode dakpannen toegestaan. In oktober werd hiervoor een motie ingediend die unaniem werd aangenomen in de gemeenteraad. Het gemeenteraadsbesluit is per 15 februari 2023 definitief in werking getreden.

Context

In 2011 werd de ProfBurgwijk beschermd stadsgezicht. Zonnepanelen aan de voorkant van het huis werden niet meer toegestaan. In 2021 is een versoepeling ingevoerd. Vanaf dat moment waren zonnepanelen aan de voorkant onder voorwaarden toegestaan. De belangrijkste voorwaarde was – en is nog steeds – dat de panelen in één rechthoekig vlak worden neergelegd. Verder werd tot februari geëist dat de kleur aansloot op het dakvlak. In de praktijk betekende dat:

rode panelen op rode daken.

Minpunten

Er bleek weinig aanbod van rode zonnepanelen. Rode panelen zijn ook duurder en leveren juist minder stroom. Omdat de eis voor rode zonnepanelen nu komt te vervallen, vervallen deze minpunten.

Gelijk

Veel blijft hetzelfde. Zo is het nog steeds zo dat er (gratis) een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd voor zonnepanelen aan de voorkant en op platte daken. Er blijven uitzonderingen op bovenstaande regels. Voor monumenten gelden meer beperkingen. Voor achterdakvlakken en de voorkant in sommige naoorlogse delen van onze wijk is juist meer mogelijk, zelfs zonder omgevingsvergunning. Op de website van de wijkvereniging, pagina Duurzaamwijzer, vindt u een handleiding.

‘We willen graag meer betekenen voor de wijk’

Interview met Benjamin Martens,
bestuurder Libertas Leiden

Benjamin is sinds oktober 2021 bestuurder van Libertas Leiden. Een échte Leidse zorginstelling met vier verpleeghuizen, waaronder de Lorentzhof, thuiszorg, dagbesteding binnen WMO en deelname aan het sociaal wijkteam. In totaal stuurt Benjamin 650 medewerkers aan, met een eigen visie op omgaan met personeelstekorten in de zorg.

‘Oorspronkelijk kom ik uit Barendrecht en ik ben opgegroeid in Rotterdam-Zuid. Vijftien jaar geleden ging ik in Leiden aan het werk bij bureau Jeugdzorg. Ik werd verliefd op Eliza, nu mijn vrouw, en op de stad,’ zo vertelt Benjamin Martens (41). Benjamin en Eliza wonen op de De Meij van Streefkerkstraat en hebben twee dochters op de basisschool. ‘Voordat ik hier kwam wonen, wist ik eigenlijk weinig van Leiden. Inmiddels ben ik helemaal ingeburgerd, door mijn collega’s, door het werken in mijn eigen stad en natuurlijk door mijn dochters. Zo leuk dat je via hen alle tradities meekrijgt, zoals uiteraard de viering van 3 oktober. Vorig jaar deed mijn dochter met de taptoe mee met circuschool Miloco en het was zo leuk om te merken dat je zo’n happening beleeft met zoveel bekenden en collega’s.’

Verbondenheid

Op de vraag wat hij leuk vindt aan Leiden, antwoordt Benjamin: ‘Eigenlijk is het natuurlijk gewoon een dorp, je kent al snel veel mensen en dat voelt prettig. Wat me echt opvalt, is dat het ook zulke betrokken en behulpzame mensen zijn.’ Hij merkt dat aan de medewerkers van Libertas ‘Ik vier hier het ene 40-jarige jubileum na het andere,’ vertelt hij lachend. Graag zou hij die betrokkenheid nog meer terugzien in connecties met de wijk. ‘Sinds ik bij Libertas werk, kijk ik zo anders naar deze locatie. De Lorentzhof is een prachtige centrale plek in de Professoren- en Burgemeesterswijk

en ik zou graag meer verbondenheid zien tussen de mensen in de wijk en onze bewoners.’ Hoe precies weet hij nog niet, maar hij organiseert binnenkort een buurtavond voor omwonenden, hij heeft een gesprek gehad met ouderencontact en benaderde de redactie van deze Wijkkrant. ‘Ik sta open voor allerlei ideeën, van het beschikbaar stellen van onze ruimten, mensen die hier als vrijwilliger willen kaarten met onze bewoners tot gezamenlijke activiteiten. Ik wil graag iets betekenen voor de wijk en vind het ook leuk als dat voor meer reuring zorgt voor onze bewoners.’

Nieuwe aanpak

Zo’n open uitnodiging is kenmerkend voor zijn stijl van besturen. Toen hij aantrad als bestuurder is hij alle afdelingen langsgedaan en heeft gevraagd: ‘wat gaat goed en wat kan beter?’ Een van de grootste knelpunten die collega’s noemden, was de inzet van zzp’ers om de roosters rond te maken. ‘Dat gaf altijd veel stress. Je weet nooit zeker of iemand komt opdagen, of hij of zij ervaring heeft. Je moet diegene inwerken en in de praktijk kiezen de zzp’ers de gunstige diensten.’ Ze hebben met elkaar gekeken of het ook anders kon. De conclusie was dat ze het aandurfd en om te zeggen; we gaan de roosters invullen met eigen personeel. Geen zzp’ers meer. ‘Dat was best spannend, zeker de eerste maanden. We hebben als kantoorpersoneel meegedraaid in de diensten, om de gaten op te vullen. Ook ik werkte twee ochtenden per week op de vloer. Zo creëerden we een sfeer van: we doen het samen. Nu is dat niet meer nodig: we hebben zelfs meer instroom dan uitstroom,’ vertelt hij trots.

Bijzonder

Terecht, want dat is heel bijzonder in de zorgsector en in deze tijden van personeelstekort. Zo bijzonder dat Benjamin regelmatig wordt gevraagd om te vertellen hoe hij dit heeft aangepakt. Ook werd hij laatst geïnterviewd door het Financieel Dagblad. ‘Dat is best gek want ik heb het natuurlijk niet zelf bedacht, dat hebben we samen gedaan.’ Het

mooiste vindt hij dat het resultaat is dat medewerkers, bewoners en cliënten echt blij zijn met deze nieuwe manier van werken. ‘Je merkt dat iedereen meer openstaat om elkaar te helpen en dat het ook onze Leidse betrokken identiteit weer veel sterker maakt, die raak je kwijt als je met zoveel tijdelijk personeel werkt.’ Nog steeds werkt Benjamin één dag per maand mee in de praktijk. ‘Maar dan doe ik ook alle afdelingen, van de technische dienst, de schoonmaak tot de zorgafdelingen. Dat vind ik fijn om te doen.’

Leidse agenda

De Leidse identiteit wil Benjamin ook benadrukken door de Leidse agenda als uitgangspunt te nemen voor vieringen. ‘Natuurlijk 3 oktober, maar ook de singelloop en de peurbakentocht. En wie weet andere activiteiten in de wijk.’ Hij is benieuwd hoe wijkgenoten naar de Lorentzhof kijken en hoe zij die connectie met de wijk zien. ‘Stuur me vooral een berichtje als je eens wil praten, ik hoor graag wat je te delen hebt.’ We nemen afscheid en Benjamin stapt op de fiets naar het station: hij mag in Haarlem bij een grote zorginstelling gaan vertellen over de bijzondere aanpak van Libertas. □

**Een keer van
gedachten wisselen
over de Lorentzhof
en de connectie met
de wijk?**

Mail Benjamin via
b.martens@libertasleiden.nl

door Monica Wigman

VACATURE VOORZITTER CLIËNTENRAAD

“Op 1 juli aanstaande loopt mijn tweede termijn als voorzitter van de Cliëntenraad af. Wie neemt het estafettestokje van mij over?

Als je bestuurlijke ervaring hebt, affiniteit met de ouderenzorg, kritisch bent en ook in staat om verbinding te leggen met cliënten en met mensen binnen de organisatie, dan is de rol voorzitter van de Cliëntenraad iets voor jou.

Reken op een tijdbesteding van één à twee dagen per maand en een vrijwilligersvergoeding.”

Ben Noorlander

voorzitter Cliëntenraad Libertas Leiden

Meer informatie en sollicitatie:
www.werkenbijlibertasleiden.nl

BETROUWBAAR | SCHERPE TARIEVEN | PERSOONLIJK
DESKUNDIG | GEDREVEN

Heeft u een vraag of een geschil met uw huurder of verhuurder? Twijfelt u over uw rechten?

Huurrecht Specialisten helpt u bij uw juridische problemen en het vinden van een oplossing.

Wij richten ons met onze dienstverlening op ondernemers en particulieren en het eerste half uur van het intakegesprek is te allen tijde gratis.

Neem gerust contact met ons op.

+31(0)71 234 01 40 | info@huurrecht-specialisten.nl

Je tennis- of squashracket professioneel laten bespannen?

Met keuze uit diverse snaren en binnen één dag klaar.

25,-
inclusief
nieuwe grip +
frame-
bescherming

JVM-bespanservice
Leiden en omstreken

06 - 546 541 45 / www.tennis-leiden.nl

De dakspecialist uit uw regio

Uw dakschade laten opnemen? Vraag onze vrijblijvende dakinspectie aan.

Bel uw regio agent voor een afspraak.
Leiden: 06 - 830 715 24

UW DAK IS ONS VAK

BEL NU VRIJBLIJVEND NAAR 085 - 06 000 71

www.dakcentralenederland.nl

De kortste weg van boer naar burger loopt via Oogst

foto OogstLeiden

In december vorig jaar is een winkel met lokale biologische versproducten op de Hogewoerd feestelijk van start gegaan. Die winkel heet Oogst en is vooral bijzonder omdat deze biologische producten zijn geproduceerd door zogenaamde 'natuurinclusieve' boeren en duurzame makers uit de directe omgeving van Leiden. Hiermee is de winkel Oogst uniek in Leiden. De opening was voor een paar bewoners van de ProfBurgWijk, actief in het Ouderencontact, aanleiding om een actie te starten met als doel: méér klanten voor Oogst. Waarom deze actie?

Aan de reguliere landbouw kleven vele nadelen. Denk aan de stikstofcrisis: die wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de veeteelt. Al die koeien in de wei en varkens in de stallen zijn schadelijk voor de natuur. Niet alleen de natuur in beschermde natuurgebieden, maar ook in en

langs de weilanden. Resultaat is een landschap dat eruitziet als een groene woestijn met weinig biodiversiteit. Saaïheid troef. Omvorming van de reguliere landbouw naar natuurinclusieve kringlooplandbouw is noodzakelijk maar zal de nodige tijd vergen. Veel partijen dragen hiervoor een verantwoordelijkheid om dit voor elkaar te krijgen. Ook de consument kan hieraan zijn steentje bijdragen. Hoe? Door mooie biologische spullen te kopen bij Oogst!

De winkel Oogst is nog in een ander opzicht bijzonder: het is een zelfbedieningswinkel en heeft daardoor ruime openingstijden. Toegang tot de winkel en betaling van de producten geschiedt met een app. Op <https://www.oogst.shop/winkels/leiden> vind je deze app. Op dinsdagochtend, woensdagmiddag en zaterdag de hele dag zijn er mensen aanwezig in de winkel om klanten te helpen.

Wij hebben een gesprek gehad met de oprichters van Oogst. Dat ging onder meer over de bereikbaarheid van de winkel. De oprichters denken op termijn aan een bezorgdienst. Het voornemen is om ook Oogst-winkels in andere plaatsen te openen. De plannen voor winkels in Woerden en Haarlem zijn in een vergevorderd stadium.

Wij willen een oproep doen aan alle bewoners van de ProfBurgWijk om boodschappen te doen bij Oogst. We weten dat er andere winkels in Leiden zijn die ook duurzame biologische producten verkopen. Maar het aanbod lokale, duurzame producten is bij Oogst verreweg het meest uitgebreid. De kortste weg van boer naar burger loopt via Oogst!

De winkel van Oogst heeft een voortvarende start gemaakt. Wij willen deze positieve ontwikkeling graag stimuleren. Daartoe willen wij – bij voldoende belangstelling – de FC Oogst oprichten, waarbij FC staat voor fanclub. Heb je belangstelling, meld je aan bij dit email-adres: jarebergen@planet.nl. Als één van de eerste activiteiten van FC Oogst willen wij samen met Oogst een kennismakingsmiddag met proeverij in de winkel organiseren. Je kunt je ook rechtstreeks bij winkel Oogst aanmelden als vrijwilliger: neem dan contact op met joost@oogst.shop.

door Ruth Judels, Johan Rebergen,
Floris Wouterlood

Tafelen aan de Van Vollenhovenkade

foto's RobBeursefotografie

34

Iedere derde woensdag van de maand kun je in de Vredeskerk aan de Van Vollenhovenkade terecht voor een gezamenlijke maaltijd bij SAT: Samen aan Tafel.

Jan Hendrik, die sinds een paar jaar het initiatief coördineert, verwelkomt

de gasten als om 18.00 uur de deur geopend wordt voor de inloop. De kosten van €8 worden nog als vanouds contant afgerekend en een ziplock plastic tasje dient als kassa. Voor dit bedrag krijg je een driegangendiner en twee drankjes. Jan Hendrik kruist op een lijst de namen af. 'We hebben een redelijk vaste groep van

bezoekers en daarom werken we op basis van afmelden. We gaan ervanuit dat je komt. Zo niet, word je gevraagd uiterlijk de zondag vooraf af te zeggen in verband met de boodschappen.'

Chefs en geschiedenis

Het team van tien vaste vrijwilligers zit nog even aan een drankje voordat

de gasten komen. Alles staat klaar in de open keuken en de tafels zijn mooi gedekt. 'Normaal staan de tafels anders, dwars op de keuken. We zijn benieuwd wat de reacties zijn', grinnikt Jan Hendrik. 'De meesten hebben toch zo hun vaste plek'. De grappen over en weer verraden een goed op elkaar ingespeeld team, dat met plezier de maandelijks maaltijd verzorgt voor zo'n 35 tot 40 personen. Ze hebben de taken verdeeld: boodschappen, tafel dekken, voor-, hoofd- en nagerecht. Henk zwaait met rechterhand Gerda de scepter in de keuken en is verantwoordelijk voor het hoofdgerecht. Maar vandaag is de lasagne van de hand van Minke. De verlichting wordt nog even op een warmere stand gezet. 'Chef Soep' Martin is vrijwilliger van het eerste uur, toen nog in de Morswijk. 'De Maranathakerk daar is gefuseerd met de Vredeskerk. Toen zijn veel eters 'meeverhuisd'. Jan Hendrik vult aan: 'Eerst zaten we in Buurtcentrum Staalwijk aan de 3 Octoberstraat. Daar aten we op zolder, maar al die trappen op en neer was niet verantwoord voor de toch vaak oudere gasten. Na de verbouwing van de Vredeskerk konden we vanaf 2011 hier terecht.'

Samen eten is samen zijn

'Het idee van Samen aan Tafel is eenvoudig maar toch belangrijk. Het gaat om het samenbrengen van mensen. Een deel van de bezoekers is alleenstaand en dan is dit een uitje', vertelt Jan Hendrik. Vrijwilliger Jenny grapt: 'Maar denk niet dat SAT staat voor Sneue Alleenstaande Treurende hoor!' Dat die uitleg van de afkorting niet op gaat, blijkt wel uit de sfeer en de gesprekken aan tafel en is af te zien aan hoe verzorgd en mooi gekleed mensen komen. De maaltijd start met een gebed, waarna het eten wordt uitgeserveerd. Veel van de bezoekers komen via de kerk, maar dat is geen voorwaarde om aan te mogen schuiven. 'Er komen alleenstaanden, stellen, of mensen die zonder hun partner komen', zegt Jan Hendrik. Sommigen zijn ooit meegenomen door een buur of kennis, of hoorden ervan van anderen. Anna en Aad komen samen. 'Aad is mijn buurvrouw, al 51 jaar. Onze kinderen groeiden samen op.' Beiden wonen in

de Mors. Anna komt nu al twee jaar, Aad, druk in gesprek met de buurvrouw aan haar andere zijde, is nu drie keer geweest en het bevalt goed. 'Aad is ook meer van het contact dan ik', legt Anna uit. 'Ik ben best op mezelf. Maar hier kom ik graag.'

Gespreksstof

Verderop gaat het gesprek over grote gezinnen waar velen uit komen. 'Wij waren met 15 kinderen op de boerderij, ik ben de 14de in de rij', vertelt Jantina. Ze is lang geleden vanuit Drenthe naar Leiden verhuisd voor de politie-opleiding van haar man, die uit een gezin van 10 komt en ook hier aan tafel zit. Hun tafelbuurman vertelt dat hij lang mantelzorgger is geweest voor zijn vrouw. De eerste keer voelde even als een drempel, maar de ontvangst was zo hartelijk dat hij nu een vaste bezoeker is. Hij glimlacht naar zijn tafelgenoot tegenover hem. 'En toen kwam ik haar weer tegen, wij kennen elkaar uit de Roomburgspeeltuin waar we allebei met onze kleinkinderen waren.' Een tafel verderop zitten drie vriendinnen naast elkaar. 'De tafels staan nu anders, maar dit is een goede plek die we hier gevonden hebben.' 'Met de rug naar de verwarming en met zicht op alles', vult de tweede aan. Ze stoot vriendin drie aan. 'Ik denk dat dit onze nieuwe vaste plek wordt, we zitten hier eerste rij.'

Echt een uitje

Saamhorigheid, gezelligheid, eens andere gesprekken, allemaal redenen die bezoekers noemen om aan te schuiven. 'Het is echt iets om naar uit te kijken. En bovendien heb ik een hekel aan koken dus een keertje niet te hoeven is al heel fijn', glimlacht de overbuurvrouw. De kwaliteit van het eten, de zorg voor de aankleding en de service worden alom genoemd. Met zo'n enthousiaste en dankbare

groep, rijst de vraag of een keer per maand wel genoeg is. Dat vindt men wel. 'Het zijn toch ook maar allemaal vrijwilligers die dit organiseren, vaker kun je ze niet aandoen.' En: 'Het is wel genoeg zo, het is nu echt een uitje, dat moet bijzonder blijven.' Bij sommigen speelt ook een drukke agenda: 'Ik doe ook mee aan de theebrigade en aan de spelletjesmiddagen op vrijdag in het buurtcentrum van de Mors.'

Tevreden

'Lieve mensen, volgende keer is het niet zoals gebruikelijk op de derde woensdag, maar een week later', meldt Jan Hendrik. 'Op 15 maart is dit een stembureau. Op 22 maart zitten we in de Vastenperiode, waar we normaal gesproken een wat soberder maaltijd serveren. In plaats daarvan willen we dit keer een vrijwillige inzameling houden voor Giro 555, voor de slachtoffers en nabestaanden van de aardbeving in Syrië en Turkije. Dat was voor vandaag te kort dag om te regelen' (het eten vond plaats op 15 februari, red.). Er wordt instemmend geknikt. 'Dus geen sobere maaltijd?', vraagt een bezoeker zachtjes aan haar buurvrouw. Deze antwoordt met een vrolijk schouderophalen. Met het vandaag geserveerde driegangendiner in gedachten, lijkt het voorstel een prima alternatief. Na het dessert volgt nog een rondje koffie en thee en tegen half negen vertrekken de tevreden bezoekers. Het team vrijwilligers ruimt snel en geroutineerd op en checkt nog even of iedereen goed zijn of haar weg naar huis vindt. Ook zij blikken tevreden terug op een geslaagde avond.

Wilt u ook eens aanschuiven bij Samen aan Tafel? Aanmelding kan bij Jan Hendrik Labots, sat@deverbindingleiden.nl of via 071 - 514 29 98. De eerstvolgende bijeenkomst is op woensdag 19 april 2023. □

door Erica Zwaan

Een kletspraatje kan altijd

Het percentage mensen dat zich eenzaam voelt, groeit enorm. Ouderen, maar ook juist veel jongeren kampen met gevoelens van eenzaamheid. Met het nieuwe concept 'MrSmalltalk' wil Jork Aten daar iets aan doen.

Gratis dopamine

Jork Aten is een bekend gezicht in de wijk. Hij zit in het Oranjecomité en is de initiator van de WhatsApp-groep van bewoners in twee straten rond zijn huis. Of je ziet Jork op hockeyclub Roomburg druk bezig met de Jongste Jeugd of wandelend met zijn hond Kate. Hij is een energieke verschijning en altijd in voor een praatje. En dat laatste is nou precies wat hij graag wil stimuleren. 'Een kletspraatje maken is leuk. Er is altijd wel een reden om een gesprekje te beginnen met iemand: het weer, iemands hond, de bijzondere auto die hij of zij heeft, noem het maar op. En het effect is groot. Want niet zelden levert zo'n kletspraatje een verrassend leuk gesprek op. Een positieve ervaring dus voor twee mensen, waarbij het zogenaamde happy hormoon dopamine vrijkomt. Mooi toch? En het kost je niks!'

Drempel

'Ik merk echter wel dat mensen terughoudend zijn om iemand aan te spreken. Vooral als je de ander niet kent. COVID heeft uiteraard ook niet erg meegeholpen. We zijn met zijn allen steeds meer geïndividualiseerd geraakt. Mensen zijn veel met hun mobiel bezig of hebben oortjes in waardoor ze al min of meer afgesloten zijn van hun directe omgeving. Dat maakt de drempel hoog om zo iemand aan te spreken, omdat je al gauw het gevoel hebt dat je 'stoort'. Hier wil ik graag iets aan doen door het maken van

Waarom zou je het niet doen?

kletspraatjes en door het stimuleren van onderling contact. Goed voorbeeld doet immers goed volgen.'

Een andere kant op

'Eigenlijk werkt het heel simpel. Begin klein. Bel bijvoorbeeld eens aan bij je burens of overburens en vraag hoe het met ze gaat. Of start een WhatsApp-groep met je straat, waarin je elkaar om hulp kunt vragen. Bijvoorbeeld als je een keertje ziek bent of bepaald gereedschap nodig hebt. Een straatborrel organiseren is ook leuk. Dan leer je elkaar beter kennen in plaats van de standaard goedemorgen of goedemiddag. Wandel je vaak een rondje door de wijk of stad? Sla dan eens links- in plaats van rechtsaf. Dan zie je vanzelf nieuwe dingen, nieuwe mensen. Maar bovenal: prát met elkaar. Het maakt het allemaal zoveel leuker dan alleen zijn of je alleen voelen.'

Oud en jong ontmoeten elkaar

'Om dit vorm te geven ben ik een nieuw concept gestart: MrSmalltalk. Hiermee wil ik het sociale contact tussen mensen aanmoedigen. Dat begint met het creëren van bewustzijn. Dat doe ik onder andere

door het plaatsen van korte filmpjes van kletspraatjes die ikzelf heb gehad op Instagram. Daarnaast wil ik presentaties geven op scholen, universiteiten en bedrijven met daarin tips hoe je onderling contact met elkaar kunt bevorderen of verbeteren. Wist je dat veel ouderen maar eens in de vijf á zes weken bezoek krijgen? Ik vind dat echt schrijnend. Daarom heb ik de BSO van Het Leidsche Tuynhuis gekoppeld aan de Lorentzhof. Iedere twee weken gaat een groepje kinderen een activiteit doen samen met ouderen. Gewoon iets simpels zoals samen portretten, muziek maken, cupcakes versieren of ouderwets een potje sjoelen. Dit is een proef. Als het werkt, wil ik ook andere BSO's en zorginstellingen aan elkaar gaan verbinden. Niet eenmalig, maar met enige regelmaat.

Iedereen die mogelijkheden ziet om ook op een bepaalde manier verbindingen te leggen, is van harte uitgenodigd om eens te komen praten. Samen komen we namelijk veel verder, samen tegen eenzaamheid!'

Mail naar mrsmalltalk@outlook.com of ga naar de Instagrampagina MrSmalltalk.

door Maaike Botden

Stichting Woongroep Ouderen ProfBurgwijk opgericht

Op 16 februari was wethouder Julius Terpstra te gast in het politiek café van het Ouderencontact. Hij vertelde onder andere over de ontwikkelingen rond seniorenwoningen, een onderdeel van het project Lorentzhof fase 2 aan de Lammenschansweg. Heugelijk nieuws: er zit schot in! Op maandag 20 februari is officieel de Stichting Woongroep Ouderen ProfBurgwijk opgericht met als doelstelling 'het bevorderen van de totstandkoming van één of meer wooncomplexen voor ouderen, en het verrichten van al hetgeen met

het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn'. Na alle teleurstellende ervaringen in de afgelopen jaren komt er nu zowel bij de gemeente als bij de ontwikkelaar schot in de zaak. Achter de schermen wordt aan alle kanten hard gewerkt. Het streven is het jaar 2026!

Wilt u persoonlijk van de ontwikkelingen op de hoogte gehouden worden? Stuur een e-mail naar StWoongroepOuderenPBW@gmail.com of bel 06 - 101 375 65.

Tien jaar Ouderencontact Profburgwijk: houd 2 november 2023 vrij!

Tien jaar geleden nam een enthousiast groepje wijkbewoners het initiatief om met andere jongere ouderen uit de wijk samen te komen en te bespreken hoe ze prettig zelfstandig in de wijk konden blijven wonen. Uit dit initiatief groeide het Ouderencontact Profburgwijk. Met veel activiteiten en gezelligheid. Daarvan wordt regelmatig in de Wijkkrant verslag gedaan en veel wijkbewoners ontvangen de maandelijkse nieuwsbrief.

Op donderdagmiddag 2 november vieren we dit 10-jarig bestaan met een bijeenkomst in de Vredeskerk. Onder het thema Ontmoeten en Verbinden bespreken we met wijkbewoners, vertegenwoordigers van gemeente en diverse instellingen hoe we de komende 10 jaar met elkaar verder kunnen gaan.

2022 een jaar als vanouds voor het Ouderencontact

Na twee coronajaren was het afgelopen jaar weer als vanouds. Elke donderdagochtend een kopje koffie in ons gezellige 'café' op het Trigon-terrein. Met aansluitend een gevarieerd programma voor elk wat wils, zoals een excursie naar de Soefitempel in Katwijk, een rondvaart door de Leidse grachten, een lezing over het Gilgamesh-epos en over de ontwikkeling van het vakonderwijs in Leiden, een pubquiz, een politiek café, een voordracht over de liedkunst, een verhandeling over schuldhulpmaatje en nog veel meer. Wij combineren gezelligheid met een programma dat aansluit op de belangstelling van geïnteresseerde, maatschappelijk betrokken bewoners van onze wijk. Ook was er elke eerste en derde

donderdag van de maand iemand aanwezig die problemen met mobiel, tablet of laptop verhelpt.

Buiten de donderdagochtenden in Trigon waren er ook de nodige activiteiten. De excursiegroep Koffiedrinken in de natuur ging er maandelijks weer op uit naar een natuurgebied. De werkgroep Wonen bleef zich onverminderd inzetten voor ouderenwoningen in de wijk en de leeskring Geschiedenis en zo kende een doorstart. In de zomermaanden was de jeu de boules baan wekelijks in gebruik. De wekelijkse lessen staand en zittend Chi Kung vonden weer plaats, net als de Huiskamerbridge bijeenkomsten. Het reilen en zeilen van het Ouderencontact wordt ondersteund

door de stuurgroep. Heleen Gall en Ruth Judels kwamen daar afgelopen zomer bij, in september vertrok Ton Polderman.

Iedereen uit de wijk is welkom. Wij geven elke maand een digitale nieuwsbrief uit met het programma op de donderdagochtend. Als uw belangstelling is gewekt, meldt u aan voor de gratis nieuwsbrief via info@ouderencontactprofburgwijk.nl. Al bijna 300 wijkbewoners gingen u voor. Als u onze nieuwsbrief liever op papier ontvangt, dan stoppen we hem bij u in de brievenbus.

Zie ook onze website www.ouderencontactprofburgwijk.nl voor al onze activiteiten.

VERBOUWPLANNEN?

MAATWERK

verbouwing | advies | ontwerp
de jaren 30 specialist

Rooseveltstraat 10A22 Leiden | 071-5891152 | www.maatwerk-leiden.nl | info@maatwerk-leiden.nl

38

A.G. Tuinen

UW WIJKHOVENIER

Professoren- en Burgemeesterswijk

Voor voorjaars- en/of najaars snoei,
tuinadvies, onderhoud, aanleg, renovatie
of beplanten van uw tuin.

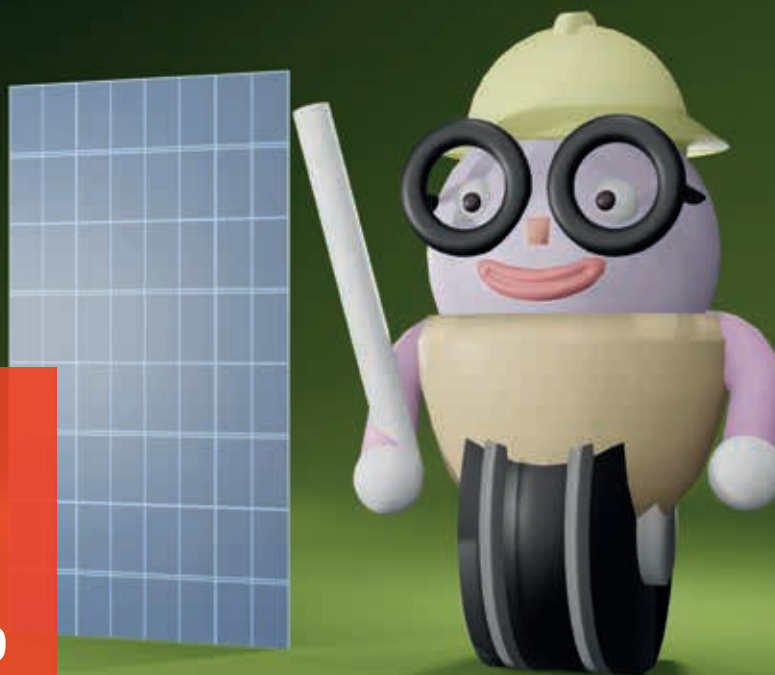
Bij A.G. Tuinen bent u op het juiste
adres. Bel of stuur een e-mail voor een
vrijblijvende afspraak.

T | 06 - 46124214

W | www.ag-tuinen.nl

E | info@ag-tuinen.nl

Met je buren samen?

Op een verjaardag had een man naast mij, laat ik hem Ruud noemen, net verteld dat hij gepensioneerd was. Hij had tot een paar jaar terug als onderzoeker aan de universiteit gewerkt. Hij keek mij vorschend aan en vroeg: 'En jij, Maarten, wat doe jij voor werk?' Ik antwoordde: 'Ik werk als trainer en coach. En ik houd me twee à drie dagen per week bezig met verduurzaming, vooral bij ons in de wijk. Ik help bewoners om hun woning te verduurzamen. En hun leven, als ze dat willen, maar daar komen we meestal niet aan toe. Maar wel dingen als isoleren, zonnepanelen, warmtepomp. En kleine praktische maatregelen zoals tochtstrips, radiatorfolie, brievenbusborstels, CV-temperatuur lager zetten; dat werk.' 'Dan zul je het wel druk hebben dezer dagen?' vroeg hij. 'Zeker. Naast mijn gewone werk is het haast niet bij te houden. Daarom ben ik blij als wijkgenoten meteen ook hun buren uitnodigen als ik informatie kom geven. Dan vragen we of ze de meterstanden van gas en elektriciteit meenemen,

zodat we kunnen vergelijken. Zeker als de huizen ongeveer hetzelfde zijn kan het heel handig zijn om te weten of je al heel zuinig bent, vergeleken met je buren, of dat er nog veel winst te behalen is. En waar dat in kan zitten. Als het huis niet geïsoleerd is, en je hebt altijd een raampje openstaan, kun je zomaar het dubbele stoken van je buren. Als je dan je huis isoleert en slim ventileert kan je makkelijk meer dan honderd euro per maand besparen. Neem je er ook nog zonnepanelen bij, dan zit je helemaal goed!'

Mijn buurman leek even in gedachten verzonken, alsof hij zich afvroeg of dat ook iets voor hem zou kunnen zijn. 'Hmm. En hoe krijg ik mijn buren zo ver dat ze bij me langskomen?' 'Nou, bijvoorbeeld door een datum te prikken voor een avondbijeenkomst en een kort briefje met uitleg te maken en dat bij je buren in de bus te doen. Simpel. Veel mensen voelen er wel voor; zeker met deze energieprijzen. En die brief van de gemeente over de gezamenlijke inkoop van isolatie

en zonnepanelen heeft nog weer meer mensen aan het denken gezet.' Mijn buurman keek me even aan, alsof hij dacht: wat heb ik aan jou? Neem je me nou in de maling, of is dit eigenlijk best een goed idee? Blijkbaar concludeerde hij het tweede: 'Kan ik dat ook organiseren, bij mij in de straat?' Ik was blij dat hij het vroeg. Want we hebben in onze wijk en in de hele wereld nog heel veel te doen om de klimaatverandering binnen de perken te houden. En in onze mooie Profburgwijk is energiebesparing (en duurzame energie opwekken met zonnepanelen of warmtepompen) een van de meest zinvolle dingen om te doen. Naast plantaardig eten trouwens. Maar daarover een andere keer meer. □

door Maarten Stoffers

Nina Kleingeld – Grafisch ontwerper en (tot voor kort) kunstenaar in de wijk

Op de dag dat de meteorologische lente begint, is het een stralende winterdag. Dik ingepakt fiets ik de wijk uit. De wijk uit, want Nina Kleingeld, de grafisch ontwerpster met wie ik een afspraak heb, is sinds een maand 'geëmigreerd' naar de Verzetsheldenbuurt.

foto RobBeurseFotografie

40

Zo vader, zo dochter

Opgegroeid in Meerburg ging ze als student aan de Zoeterwoudsesingel wonen en verhuisde daar intern naar een bescheiden appartement toen ze ging werken. Twaalf jaar lang was Nina Kleingeld onze wijkgenoot ('Ik ken er elke straatsteen!') maar na zeven jaren wachten kreeg ze een sociale huurwoning, een woonmogelijkheid die bij ons in de wijk helaas dun is gezaaid. Nina is in de voetsporen van haar vader getreden, die kunstschilder en grafisch ontwerper was. Als kind zat ze stilletjes naast hem als hij zat te werken. Hij schilderde, knutselde 3D-ontwerpen in elkaar en later werkte hij op de computer. 'Dat wil ik later ook,' dacht Nina altijd. Ze volgde een mbo-opleiding

Grafisch Ontwerpen in Utrecht en daarna ging ze naar de Koninklijke Academie voor de Kunsten in Den Haag om zich in diezelfde richting verder te ontwikkelen. 'Het conceptdenken heb ik daar geleerd.' Nina was nog maar nauwelijks afgestudeerd toen haar vader ziek werd en niet meer

kon werken. Ze kon een aantal Leidse opdrachtgevers van hem overnemen en had een mooie eerste klus voor het Japanmuseum Sieboldhuis. En zo startte ze haar carrière als grafisch ondernemer.

Trianon

Een ladenkast gaat open, mappen

worden tevoorschijn gehaald. Nina toont mij bergen werk. Dat varieert van ontwerpen voor geboortekaartjes tot logo's voor de bioscopen in Leiden. Wat leuk om te ontdekken dat het logo voor bijvoorbeeld Trianon van Nina's hand is. Let bij het volgende bioscoopbezoek maar eens op de vormgeving op het scherm en op de flyers. Letterlijk hand, want ze toont

opdrachtgever wil publiceren, geeft ze haar ontwerpen uit handen. Dan is de klus af.

Samen

De klussen volgen elkaar gelukkig snel op. Ze doet nu bijvoorbeeld alle vormgeving voor de kunstexpo Biënnale Noordwijk. Kijk maar eens op de website en alles wat je ziet aan

opdrachtgever en het resultaat is dan iets wat ik in mijn eentje nooit zou hebben bedacht. Het uitwerken doe ik lekker stilletjes achter mijn bureau. De inspiratie komt van het sparren. Voor mij een ideale manier van werken.' Ze toont mij een boek over de mythen en symbolen in Egypte van de auteur Corina Zuiderduin. De schrijfster heeft gewoon Word-documenten en honderden plaatjes aangeleverd. Nina is er mee aan de slag gegaan en het visueel schitterende resultaat ligt nu onder andere bij het Rijksmuseum van Oudheden.

Stikstof

Nina's bedrijf heet Stikstofstudio. Als scholiere bedacht Nina dat de eerste letter van haar naam overeenkwam met die van dit scheikundige element. Tegenwoordig denken we bij stikstof aan crisis en boeren. Maar wie Nina's werk bekijkt en met haar spreekt, voelt dat er rondom haar eerder sprake is van een zuurstofrijke omgeving. Zuurstof als inspiratie.

Wie meer wil weten over Nina Kleingeld en haar werk kan kijken op: www.stikstofstudio.nl

mij een schetsboekje waarin ze, als een scholier die in haar agenda zit te 'doodlen', zoekt naar de juiste letter. Het handmatige ontwerp wordt vervolgens overgebracht naar het digitale domein. Wanneer Nina de juiste letter en de passende kaders en kleuren heeft gevonden die als basis kunnen dienen voor alle communicatie die de

vormgeving, is van Nina Kleingeld. 'Wat ik zo leuk vind aan dit werk,' zegt Nina, 'is dat je alles maakt in samenspraak met je opdrachtgevers.' Zo wilde de organisatie van de Leidse Hofjes Concerten (ja google ook dit maar) de nieuwe communicatie per sé zonder muzieknoden. 'Je praat de hele tijd heen en weer met je

Bent u beeldend kunstenaar of kent u een kunstenaar in onze wijk neem dan alstublieft contact op met:
redactie@profburgwijk.nl
of 06 - 511 637 80

door Nynke Smits

Buurthuis Activiteiten Programma

MAANDAG

10.00 - 12.00 uur

KOFFIE-INLOOP

Gezellig kletsen met buurtbewoners onder het genot van een vers kopje koffie of thee. De seniorencoach is in de ochtend aanwezig om u te adviseren of u te helpen met vragen die u heeft.

Kosten: gratis

Contactpersoon:

Samantha van der Werf,
Mantelzorgcoach, 06 - 233 959 63

10.00 - 12.00 uur

MANTELWANDEL

Stel uw vragen aan de mantelzorgcoach of wandel gewoon gezellig mee met andere mantelzorgers.

Kosten: gratis

Contactpersoon:

Samantha van der Werf,
Mantelzorgcoach, 06 - 233 959 63

12.00 - 13.00 uur.

Iedere 1^e maandag van de maand.

BUURTSOEPIE!

Kom een vers gemaakte soep met broodjes eten met buurtbewoners.

Kosten: € 3,50

Contactpersoon:

Samantha van der Werf,
Mantelzorgcoach, 06 - 233 959 63

Maandag 1 mei, 20.00 - 21.30 uur

UITWISSELING

STRAATCOÖRDINATOREN

VERDUURZAMING

Steeds meer straten in onze wijk (inmiddels ruim 30) hebben een 'straatcoördinator': een contactpersoon tussen bewoners/straatgenoten en de wijkambassadeur voor verduurzaming. Elke twee maanden (meestal de eerste maandag van de oneven maanden) wisselen de straatcoördinatoren ervaringen, vragen, tips en ideeën uit voor verduurzaming in hun straat. Heeft u belangstelling om mee te doen?

Mail profburgwijk@gagoed.nl.

Kosten: geen

Contactpersoon: Maarten Stoffers,

mail: profburgwijk@gagoed.nl,

tel. 06 - 509 442 91

DINSDAG

10.00 - 12.00 uur

OUDERENGYM

Met elkaar in beweging op muziek. Er zijn twee groepen met ieder een ander niveau.

Kosten: € 4,00

Contactpersoon:

Samantha van der Werf,
Mantelzorgcoach, 06 - 233 959 63

Dinsdag 19.30 uur

(1 keer per maand)

GESPREKSGROEP LEVENSVRAGEN EN LEVENSVRAGEN

Ieder mens heeft zijn of haar levensverhaal. Het is boeiend die verhalen van elkaar te horen. Wat zijn de vragen waar wij in ons leven tegen aanlopen/aanliepen? Hoe hebben we geprobeerd daar antwoord op te vinden? In deze maandelijkse praatgroep is dus elke deelnemer even 'deskundig'. Wat is het verhaal van uw leven? We kunnen leren van elkaar.

Kosten: € 1,00 per keer

Contactpersoon:

Jac van der Hoeven 06 - 283 590 49

WOENSDAG

9.00 - 11.00 uur

OPEN UUR BUURTCOACH

Kom langs bij de buurtcoach Ali El Ali voor al uw vragen en ideeën over de wijk.

Kosten: Gratis

Contactpersoon:

Ali el Ali, aelali@incluzio.nl
tel. 06 - 208 506 73

DONDERDAG

10.00 - 12.00 uur

HOBBYCLUB

Samen kaarten maken, maar iets anders mag natuurlijk ook.

Kosten: 1,00

Contactpersoon:

Samantha van der Werf,
Mantelzorgcoach, 06 - 233 959 63

20.00 - 21.00 uur

VERDUURZAMING IN DE WIJK

Inloopspreekuur over verduurzaming. Stel u wilt uw energierekening verlagen door bijvoorbeeld isolatieglas te plaatsen. Wat voor glas moet u dan nemen? Of u wilt uw zolder isoleren: hoe doet u dat en waar moet u op letten? Of u heeft een vraag over groene daken, regentonnen, glas-in-lood, warmtevriendelijke kattenluiken, of misschien over subsidiemogelijkheden, kortom alles wat met 'verduurzamen' te maken heeft. We zijn er voor! Eén van de wijkambassadeurs is aanwezig. En we proberen u verder te helpen.

Kosten: geen

Contactpersoon:

Wilma van Griethuizen, mail: duurzaamprofburgwijk@gmail.com
tel. 06 - 531 391 74

20.00 - 21.30 uur

Iedere 3e donderdag van de maand:

INFORMATIEAVOND OVER VERDUURZAMEN

Donderdag 21 april

GROENE TUIN

Een groene woonomgeving maakt gelukkiger, draagt bij aan een koelere stad, grotere biodiversiteit, zuiverder lucht en betere waterhuishouding. De Groengroep Profburgwijk organiseert een inspirerende avond: Natuurlijk tuinieren, eetbare planten voor mens en dier, hoe ga je om met nat en droog en voorkom plagen. Bewoners uit de wijk en leden van de Groengroep Profburgwijk vertellen over opties om de woonomgeving verder te vergroenen en aan te passen aan de klimaatverandering. Kom inspiratie opdoen en deel uw ervaringen met wijkgenoten!

Donderdag 25 mei:

VERDUURZAMEN VOOR VVE'S

(let op: 4^e donderdag)

Als lid van een VVE (Vereniging van Eigenaars) brengt het verduurzamen van je woning extra aandachtspunten met zich mee. Voor sommige

't Trefpunt, Huis van de Buurt

Professorenpad 1

maatregelen moet je toestemming hebben van de ledenvergadering. Dat betekent dat de meeste VvE-leden het eens moeten zijn. Hoe pak je het aan? Hoe kom je op één lijn? Hoe past verduurzaming in het meerjaren-onderhoudsplan? Welke subsidies zijn er? Deze avond is speciaal bedoeld voor VvE's die (verder) willen verduurzamen. Graag vooraf aanmelden via profburgwijk@gagoed.nl, met vermelding van naam en adres.

Donderdag 15 juni:

KOELEN

Hoe houd je je huis koel? Over kleine en grote maatregelen, met en zonder apparatuur.

Donderdag 20 juli:

FINANCIERING

Over subsidies, BTW-vrijstelling, duurzaamheidslening, verhogen van je hypotheek, verrekenen van besparing, waardevermeerdering van je huis, ectera.

ZONDAG

10.00 - 11.00 uur

iedere 3^e zondag van de maand:

PRIK JE MEE

Samen met buurtgenoten vuil prikken; na afloop samen met een voldaan gevoel koffiedrinken. Voor materialen wordt gezorgd. Niet alleen goed voor een schone wijk, maar ook gezellig en leuk!

Kosten: geen

Contactpersoon:

Wilma van Griethuizen,
duurzaamprofburgwijk@gmail.com,
tel. 06 -531 391 74

Nieuwjaarsborrel 14 januari

Ondanks dat het de hele dag regende, was de nieuwjaarsborrel in 't Trefpunt een reuzegezellige bijeenkomst met soep en een borrel. Een groot aantal wijkgenoten had het gure weer getrotseerd om erbij te kunnen zijn. Een deel van de aanwezigen is al actief in de wijk in bijvoorbeeld de werkgroep Duurzaam, de Groenprikkers, maar ook bovenburen en wijkgenoten die jarenlang als vrijwilliger betrokken zijn bij de ouderenactiviteiten in 't Trefpunt waren aanwezig. Fijn om elkaar te zien en te spreken.

Informatie- schermen

Op vier plaatsen in de wijk hangen tegenwoordig informatieschermen waarop u kunt lezen welke activiteiten en initiatieven er in de wijk zijn. De schermen zijn te vinden bij Keij Beheer aan de Zeemanlaan, SMC fysiotherapeuten aan de Cronesteijkade, Teeuwen Verzekeringen aan de De Sitterlaan en natuurlijk bij 't Trefpunt. Buurtorganisaties en iedereen die een buurtgerichte activiteit organiseert, kunnen kosteloos gebruikmaken van deze schermen. Voor informatie over en meldingen voor op de schermen kunt u terecht bij de webmaster van de wijkvereniging Bloeme Burer via webmaster@profburgwijk.nl.

Wilt u een bericht aanmelden, gebruik hiervoor dan bij voorkeur de lay out A4 stand met een foto (jpeg) erbij. De redactiegroep beoordeelt de meldingen en plaatst ze op de schermen. De berichten worden regelmatig ververs. Tijdens de nieuwjaarsborrel is het informatiescherm van 't Trefpunt officieel onthuld.

Boekenkast

De boekenkast in 't Trefpunt heeft verse inhoud gekregen. De boekenkast is een leenkast. Gelezen boeken komen weer terug. Aanvullen of ruilen mag ook!

Activiteiten

De groep Levensvragen is gestart. De groep komt een keer per maand 's avonds bijeen. Info over data via Jac van der Hoeven: 06 - 283 590 49. Daarnaast zijn er veel ideeën en plannen. Dat kan variëren van een koffie/thee- uurtje tot en met films draaien over Leiden, een cursus tekenen of EHBO. Er is contact met iemand uit de wijk die muziek/ zangmiddagen wil houden. Daar hebben we dan nog wel een piano voor nodig. We nodigen u van harte uit om contact met ons op te nemen als u een plan heeft voor de wijk of als u als vrijwilliger de nieuwe activiteiten wil helpen mogelijk te maken. Dan kunnen we samen kijken hoe we die kunnen uitvoeren. Het zal altijd gaan om activiteiten voor en vooral door de buurt. Het vraagt tijd, maar levert wel weer onderling contact met elkaar op. We gooien de steen in het water en de groter wordende kringen zijn de mensen uit de straat en de wijk. U kunt hiervoor contact opnemen met buurtcoach Ali el Ali. Hij is te bereiken via mail: aelali@inclusio.nl en op maandag - woensdag telefonisch op 06 - 208 506 73. Langskomen kan natuurlijk ook. U vindt Ali op woensdagen van 9.00-11.00 uur in 't Trefpunt. Op de overige dagen kunt u contact opnemen met Henk van Keulen, via henkvankeulen@ziggo.nl en 06 - 293 247 49. □

Leren van elkaar

foto RobOudshoorn / bijeenkomst 2022

16 maart, vijf voor acht in 't Trefpunt. Er worden nieuwe klapstoeltjes uitgepakt – op vorige avonden moesten mensen staan. Deze achtste informatieavond over energiebesparing blijken ze niet nodig, de 21 aanwezigen passen op de vaste stoelen.

Iets over achten worden de sprekers voorgesteld. Drie wijkgenoten delen hun kennis. Speciaal vanwege het isolatieprogramma van de gemeente, waar de inschrijving twee weken later van sluit, vertelt Arne van Delft eerst over isoleren. Daarna komt Maarten Stoffers aan het woord over de voordelen van samen aan de slag gaan. Pim Willems sluit de avond af: hij is met zijn burens in de Hartmanstraat al samen bezig en deelt zijn praktijkervaringen.

De sprekers delen enthousiast hun kennis. Ook de zaal blijkt bomvol kennis en vragen te zitten. Er wordt veel informatie uitgewisseld, van extra isolerende kattenluikjes tot wel of geen vochtproblemen na spouwmuurisolatie. Als de laatste spreker klaar is blijven de meeste mensen nog even hangen en spreken in kleinere groepjes gericht over hun eigen plannen en puzzels van dit moment.

Het is geruststellend om de ervaringen van wijkgenoten te horen. In zo'n folder van een leverancier klinkt het mooi, maar mijn burens kennen de praktijk. Het nut van 'samen', waar Maarten en Pim over spraken, wordt zo direct in de praktijk gebracht. Ik kan u dan ook van harte aanbevelen langs te komen op een van de volgende avonden. Nu zeker: de nieuwe klapstoeltjes verzekeren u immers van een zitplaats.

Zie de agenda van 't Trefpunt in deze Wijkkrant voor alle volgende data en onderwerpen.

door Blide Duk

NAAILES

VOOR VOLWASSENEN EN KINDEREN

Abonnement
PER 12
LESSEN
(VAN 2 UUR)
€300,-

Atelier
**KLEUR
STOF**

Wil jij ook graag beginnen met naailessen, zodat je aan de slag kunt met die naaimachine die al een tijdje in huis is? Of naai je al wel zelf maar wil je meer leren? Zelf naaien is leuk, maar samen naaien is nog leuker!

- Leer in ons huiskameratelier precies wat je wil leren zodat je kunt maken wat je wil maken.
- De lessen zijn overdag en 's avonds elke dag van de week. Je zit altijd in een gezellige vaste groep van maximaal 8 personen en werkt op je eigen niveau en tempo.
- Voor de naailessen voor volwassenen en de kinderlessen (8 - 16 jaar) hebben we nog een paar plekken vrij. Meld je aan via onze website of via info@atelierkleurstof.nl.

Uw woning verkopen of op zoek naar een nieuw thuis? Fides makelaars staan voor u klaar om uw woondromen waar te maken. Kom gerust eens langs op de Lammenschansweg 76, de koffie staat klaar.

TIP: Bereken alvast zelf de waarde van uw huis op fidesmakelaarsleiden.nl

Fides makelaars

Woondromen waarmaken

fidesmakelaarsleiden.nl

info@fidesmakelaarsleiden.nl

071-5168080

Ron Kwik Timmer- en onderhoudswerk

06 24 20 54 07 www.ronkwik.nl

HET ZEKERE VOOR HET ONZEKERE

www.teeuwenverzekeringen.nl

DE SITTERLAAN 89
LEIDEN
TEL. 071-5149967

Colofon

De Wijkkrant is een uitgave van de Vereniging
Professoren- en Burgemeesterswijk te Leiden.

Hoofredactie: Maaïke Botden

(Eind)redactie: Monica Wigman, Roxali Bijmoer,
en Margot van Noordennen

Berichten voor de redactie: redactie@profburgwijk.nl

Webmaster: Bloeme Burer

Website: www.profburgwijk.nl

Berichten voor de website: webmaster@profburgwijk.nl

Distributie en extra exemplaren:
Henk van der Veen (06 - 835 688 65)

Ontwerp, layout en intermediair: www.bofesto.nl
(06 - 5360 95 90). Oplage: 3.750 ex.

86 komt uit in september 2023.

Deadline kopij: 14 augustus 2023.

Passion Food

A Herenstraat 43e
2313 AE Leiden
W www.passion-food.nl
T +31 (0)71 737 04 89
M info@passion-food.nl

Diner aan huis

Private Dining

Catering

Kookworkshops

Kookcursussen

Koffie & Taart

Lunch

Traiteur

Dagverse maaltijden

www.passion-food.nl | Herenstraat 43e Leiden | 071-7370489

Ivo van der Leek Makelaardij

Gespecialiseerd in oude & monumentale panden

Ivo van der Leek Makelaardij
Kanaalpark 140 te Leiden

Telefoonnummer: 071 203 21 06
E-mailadres: info@ivovanderleek.nl

www.ivovanderleek.nl

Programma Oranjeplein 2023

foto JorisAbenFotografie

**Thema van de
optocht dit jaar:
Dress to impress,
kom als Prins of Prinses**

**Locatie
'Oranjeplein'
(kruispunt
Cobetstraat-
De Laat de
Kanterstraat)**

**27 april
Een gezellige
dag voor
jong en oud**

10.00	Opening van het Oranjeplein en start catering
10.15	Jong fanfare K&G speelt op het plein
10.30	Start kinderoptocht thema 'Dress to impress...' met fanfare K&G
11.00	Officiële opening burgemeester
11.00 - 14.00	Om 11.00 uur starten de kinderspelletjes op het plein inclusief 2 grote springkussens. Koop de speciale spelletjeskaart en je kunt aan alle spelletjes meedoen. Tevens krijg je naast een pakje drinken ook nog een bak popcorn of suikerspin als jouw spellenkaart vol is!
14.30	Optreden van dansschool K'dans
15.00	Dans-workshop o.l.v. Karin Pleij
15.30	Leiden's got Talent

Live muziek

11.00 - 20.00	De hele dag draaien er DJ's plaatjes op het podium.
17.00 - 19.00	The Biggerband speelt live heerlijke funky rock en soul classics
20.00	Officiële afsluiting

Vrijmarkt

Altijd weer gezellig! **Let op de volgende afspraken:** kledjes alleen op de stoep. Wie het eerst komt, wie het eerst maalt. Alleen tweedehands spulletjes. Geen handel en geen etenswaren. Volg de aanwijzingen op van de organisatie.

Help & doe mee!

Alleen met voldoende vrijwilligers kunnen we dit geweldige feest vieren. We kunnen nog steeds hulp gebruiken. Bijvoorbeeld bij het op- en afbouwen en bij de kinderspelen. Mail naar koningsdagindewijk@gmail.com. We zijn je zeer dankbaar! Dit grote evenement wordt georganiseerd en mede mogelijk gemaakt door de leden van de wijkvereniging. Nog geen lid? Meld je aan via www.profburgwijk.nl

Met dank aan de
sponsors voor
hun geweldige
bijdrage!

/ Adesta PartyVerhuurLeiden / B2 Coaching / BMS netwerk notarissen / Buurtwinkel Vahrmeijer / Colijn Interieur
/ De Fysiospecialist / De Schans Tandartsen / Fides Makelaars / Grand Café Restaurant De Vriend / Henri Bloem
/ HuurMaat Leiden / Intersport Twinsport / Jazzdansschool K'Dans / Joor it / Keurslager Nozeman
/ Kinderdagverblijf 't Leidsche Tuynhuis / Kinderopvang 't Kasteel / Leidse Hockeyclub Roomburg / Lek Makelaars & Taxateurs
/ Nico Koot Transport / Notaris Boon / OrthoLeiden / OX Architecten / Partou Basisbende / PLUS Lammenschans / Qisolute Advocaten
/ RE/MAX Gijs de Kok / SMC Rijnland Fysiotherapeuten / Teeuwen Verzekeringen / The Rockschoon / Timmer- en Onderhoudsbedrijf
Maatwerk / Trappers Fietswinkel / Van Overbeeke Advies / Visser Fysiotherapie en Sport / Zooma bouwt apps / Zuider Apotheek